

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 19/2009

vyšlo 30. 10. 2009

cena 15 Kč

**Veletrh pracovních příležitostí
pod hlavičkou ÚP Bruntál**

**Benefiční koncert pro Buřinku
ve znamení lidskosti**

Foto: Ivan Soviš

ročník XI.

**Kam se dřívě zavíralo aneb Bývalá
šatlava na Husově ulici**

**Hasiči bojovali s prvními vydatnými
přivaly sněhu**

**Poslední závod Auto hvězdy Cup 2009
se jel druhou říjnovou sobotou**

Organizace a spolky

Benefice ve znamení lidskosti

Velký sál Střediska volného času v Rýmařově se stal na dvě hodiny ve čtvrtek 15. října v podvečer dějištěm lidskosti, tolerance a pomoci bližním na benefičním koncertu pro Kouzelnou buřinku, denní centrum pro mentálně postižené v Rýmařově. Za účasti zástupců města, firem a sponzorů se zde v kombinovaném programu prezentovali klienti center Kouzelné Buřinky Rýmařov, Polárky Bruntál a Marianum Opava.

Koncert pořádala Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, místní organizace Rýmařov, která byla založena 17. května 2007 z potřeby rodičů mentálně postižených lidí, kteří po skončení povinné školní docházky zůstávali doma, a ztráceli tak kontakt se společností ostatních lidí. Za podpory rýmařovských institucí - města Rýmařova, Střediska volného času, Diakonie ČCE a sponzorů - se podařilo v Rýmařově otevřít Denní centrum zábavy a vzdělávání mentálně postižených Kouzelná buřinka, a to od 1. ledna 2008. Toto centrum navštěvují handicapovaní lidé a za pomoci různých terapií zde pod odborným a láskyplným vedením terapeutů rozvíjejí svou osobnost. Patronem sdružení se stal člověk, který je dobrou duší mnoha podobných aktivit, tehdy ještě docent, dnes však již profesor, pan Jindřich Štreit ze Sovince, který se však pro velké pracovní vytížení ke své velké lítosti nemohl benefice zúčastnit.

V letošním roce pořádala Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR již druhý ročník Koncertů pro Kou-

zelnou buřinku. Výtěžek celého večera byl věnován na činnost denního centra, a co je nesmírně důležité, letošní ročník se rozhodla podpořit i nadace Divoké husy, která výtěžek zdvojnásobí. Návštěvníci koncertu měli hned dvě možnosti, jak činnost Kouzelné buřinky podpořit. V předsálí si mohli zakoupit výrobky klientů Kouzelné buřinky nebo mohli jakoukoliv částkou přispět do kasičky umístěné tamtéž. A to byl hlavní účel benefičního koncertu. K vidění byla i výstavka prací klientů Buřinky a jejich snažení přijeli podpořit i kamarádi z podobných zařízení - Polárky Bruntál, Mariana Opava, účast přislíbili také klienti z Vincentia Šternberk, kteří však kvůli nečekanému vydatnému sněžení nemohli přijet.

Klienti jednotlivých denních center se prezentovali krátkými vystoupeními a jako první se představila Kouzelná buřinka, která v onen vpravdě první zasněžený den, který přišel nezvykle brzy,

vyčarovala vystoupení pod názvem Zelená tráva, jejíž přípravu si vzala na starost Jana Kaufová. A nezmínit se o člověku, který je hybným duchem Buřinky, by byl jistě velký hřích. Tou v pravém

ské Polárky, kteří si připravili dvě vystoupení, taneční disco show a hru na africké bubny, a také klienti ze sociálního ústavu Marianum Opava. Ti si zase pro změnu připravili hudební mix. Finále večera benefičního koncertu patřilo toužebně očekávané šumperské skupině Pangea - The Beatles Revival Band.

Za všechny sponzory, organizátory a štědré dárcy se rozloučil profesor Gymnázia Rýmařov a moderátor v jedné osobě Vladimír Stanzel, jenž celý benefiční koncert uváděl, poděkoval sponzorům za to, že i v době krize našli potřebné finance a věnovali je těm, kdo je opravdu potřebují, dále nadaci Divoké husy, Středisku volného času, všem vystupujícím i štědrým dárcům a pracovníkům denního centra Kouzelná buřinka - jmenovitě Mgr. Kaufové a paní Habanové, i bývalým pracovnícím Bc. Holubové a DiS Veselé a popřál pohodový zbytek večera, ať to konto Buřinky pocítí jen v dobrém. JiKo

GYMNÁZIUM
RÝMAŘOV

GYMNASIUM

**GYMNÁZIUM, RÝMAŘOV,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

Studijní obory:
79-41-K/81 – Gymnázium 8 leté – pro žáky z 5. tříd
79-41-K/41 – Gymnázium 4 leté – pro žáky z 9. tříd
79-41-K/41 – večerní studium – pro dospělé

tradice a budoucnost

Vynikající studijní výsledky
Mezinárodní projekty
Příjemné rodinné prostředí
Možnost ubytování na internátu

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
5. listopadu 2009
21. ledna 2010
vždy od 10:00 do 17:00 hodin

www.gymnaziumrymarov.cz
Sokolovská 34, 795 01 Rýmařov, tel: 554 721 150, GSM: 733 165 364

V tomto čísle najdete

Organizace a spolky	
Benefice ve znamení lidskosti	str. 2
Poslanec z Moravice začal pracovat naplno v parlamentu	str. 4
Zpravodajský servis ve zkratce	
Šňehová kalamita napáchala škody za desítky miliónů	str. 5
Štafeta	
Petr Kroutil se ptá Štefana Janošťáka	str. 7
Zdravotnictví	
Rodiče dětí nemusí mít obavu: nový dětský lékař nastoupí	str. 8
Školství	
Žáci a studenti se rozhodovali o dalším vzdělávání	str. 9
Historie jednoho domu	
Budova bývalé šatlavy na Husově ulici	str. 11
Městské muzeum a Galerie Octopus	
Návrat sochaře a malíře Jiřího Jílka	str. 14
Kam na výlet	
Čím se můžeme potěšit, když ptáci odlétnou	str. 17
Zpravodajství města Břidličné	
Břidličná přivítala nové občanky	str. 18
Z okolních obcí a měst	
Kaštánkohraní v Nedělní škole ve Stránském	str. 19
Z historie okolních obcí	
Neslavný konec barokního kantora J. G. Lindnera	str. 19-20
Rýmařovští cestovatelé a jejich zážitky	
Expedice napříč Amerikou s manželi Sovišovými	str. 21-22
Sport	
Rýmařováci bodují v běžích do vrchu	str. 23

Jedna paní povídala...

Opět přinášíme na našich stránkách tuto rubriku, ve které budeme reagovat na podněty občanů a chceme se zabývat citlivými tématy, jež se stávají náplní hovorů na ulici či v hospodě a jsou podle svých mluvčích nedostatečně řešeny. Rubrika by měla sloužit tomu, aby byly problémy občanů, které nejsou doceněny, znovu otevírány.

Nebudeme se bránit ani anonymním podnětům, ovšem za dodržení jistých pravidel. Budeme pracovat pouze s anonymy, které budou slušné, neurážející, nevulgární, nebudou porušovat tiskový zákon a budou v souladu se ctí, morálkou a důstojností. Čtenářské příspěvky budeme postupně zpracovávat a řešit s pověřenými osobami, ze-

jména se starostou města. Čtenářské příspěvky mohou být redakci zaslány prostřednictvím e-mailu rymhor@seznam.cz nebo na adresu redakce Okružní 10, 795 01 Rýmařov, případně mohou být vhozeny do schránky redakce u vchodu do Střediska volného času. Další příspěvek, na který odpovídá starosta města Ing. Petr Klouda, má název:

...že náměstí se rekonstruovat nebude

Proč nebyla v letošním roce zahájena rekonstrukce náměstí Míru?

Protože se nám nepodařilo na tuto investiční akci získat dotaci. Na podzim minulého roku jsme přihlásili do příslušné výzvy Regionálního operačního programu Moravskoslezsko celkem pět žádostí: Rekonstrukce náměstí Míru, Revitalizace sídliště Dukelská, Rekonstrukce Střediska volného času, Revitalizace Horní ulice a Sportovní areál zahrady Hedvy. Úhrnná hodnota těchto námi plánovaných investic představovala asi 220 mil. Kč a přitom celková částka poskytnutá z operačního programu pro Moravskoslezský kraj byla 300 mil. Kč. Očekávat, že město získá téměř celou částku určenou pro 300 měst a obcí v kraji byla samozřejmě nereálná. Získali jsme dotace na poslední dvě

jmenované akce v hodnotě asi 40 mil. Kč, což považuji i tak za obrovský úspěch.

Jaké jsou příčiny neúspěchu této žádosti?

Samotná žádost je poměrně obsáhlým a složitým materiálem zahrnujícím spoustu dokladů od projektové dokumentace, stavebního povolení až po studii proveditelnosti. Spolupráce odborných agentur při jejich vypracování je nezbytností. Zdůvodnění žádosti obsahuje řadu výpočtů a vzájemných vazeb, které jsou kritériem pro posuzovatele žádosti. Výzva pro žadatele a v ní nastavená kritéria obecně nepřála podobným akcím, především z důvodu jejich vysoké finanční náročnosti na metr čtvereční rekonstruovaných ploch. Finanční náročnost způsobují hlavně samotné vysoké náklady rekonstrukčních prací, nutnost oprav

všech podzemních sítí a další. Totéž lze říci i v případě akcí Revitalizace sídliště Dukelská a zvláště pak Rekonstrukce SVČ. Proto byly tyto žádosti v tvrdé konkurenci jiných neúspěšné.

A kdy se tedy rekonstrukce náměstí dočkáme?

V plánu výzev měla být na letošní podzim opět vyhlášena výzva, do níž jsme mohli záměr tohoto typu přihlásit. Regionální rada ale změnila plán výzev, a tak s nejvyšší pravděpodobností můžeme podat žádost až příští rok na podzim. Náš tým pracovníků odboru životního prostředí a regionálního rozvoje na projektu a žádosti dále pracuje s cílem přepracovat a doplnit projekt a žádost tak, aby pokud možno co nejvíce plnila podmínky výzev. Regionální rada podmínky výzev často mění nebo specifi-

kuje a to pak vyvolá nutnost žádost před jejím odevzdáním ještě měnit a doplňovat.

Započaté zemní práce na ulici Horní jsou tedy již zmíněnou revitalizací?

Ano. Během příštích měsíců se území vymezené Horní ulicí, třídou Hrdinů a schodištěm z Revoluční ulice podstatně změní a spolu s opravenou fasádou bytového domu Horní ul. 4 již nebude nevzhledným zákoutím ve středu města. Stavba samozřejmě bude občanům v okolí ztrpčovat život, ale jinak to nelze. Práce na vybudování rekreačního areálu v zahradě Hedvy také započnou ještě v letošním roce. Ukončení je plánováno k 30. 6. 2010. Ze stejného důvodu se může stát, že zahrada nebude po dobu stavby ideálním místem k vycházkám.

Připravil JiKo

Zastupitelstvo kraje

slovo krajského zastupitele

Ve středu 14. října 2009 se konalo v Ostravě sedmé zasedání zastupitelstva Moravskoslezského kraje. Krajské zastupitelstvo přijalo celkem sto šestnáct usnese-

ní. K některým bodům byla vášnivá diskuze, některé body byly schváleny bez problémů. Z projednaných materiálů se budu věnovat jen těm bodům, které se dotýkají našeho regionu.

Zastupitelstvo odsouhlasilo „Dohodu o narovnání práv ze smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu MSK“ uzavřenou s městem Rýmařov (vodovod Edrovice) a schválilo „Program na zvýšení absorpční kapacity obcí a měst do 10 000 obyvatel“ - v rámci programu „Podpora rozvoje mikroregionu Rýmařovska“ přijde do našeho mikroregionu dotace v celkové výši 4,497 mil. Kč, kterou obdrží na své projekty obce Ryžoviště, Malá Morávka a Dolní Moravice, tři projekty bude realizovat Sdružení obcí

Rýmařovska a dva projekty město Rýmařov (Boulder Center v celkové částce 1 253 400 Kč a Propagace a popularizace kapele V Lipkách v celkové částce 1 027 765 Kč).

Byl také schválen návrh dotací z programu „Úprava lyžařských běžeckých tras v Moravskoslezském kraji v zimní sezoně 2009/2010“, z něhož obdrží dotaci v částce 52 000 Kč Klub biatlonu Břidličná a SKI KLUB RD Rýmařov v částce 148 525 Kč. Zastupitelstvo schválilo rovněž darovací smlouvu na zboží pořízené v rámci projektu PHARE 2000 - Propagace mikroregionu Slezská Harta - Informační systém turistických možností a investičních příležitostí do cestovního ruchu.

Novinky přineslo krajské zastupitelstvo rovněž v oblasti školství, neboť z kapacitních, demografických, ekonomických, materiálních i personálních důvodů pokračovalo ve slučování škol. Pro náš region je důležité sloučení Střední školy služeb Bruntál, příspěvkové organizace, a Střední školy řemesel, Bruntál, p. o. Nově vzniklá organizace bude fungovat již od 1. ledna 2010 a ponese název Střední odborná škola, Bruntál, p. o. Krajské zastupitelstvo dále schválilo úpravy rozpočtu kraje na rok 2009 a čerpání výdajů rozpočtu k 31. 8. 2009, a projednalo také záměr částečného financování rozpočtu kraje na rok 2010 pomocí úvěrových zdrojů.

Ing. Jaroslav Kala,
krajský zastupitel, místostarosta

Poslanec z Moravice začal pracovat naplno v parlamentu

Ladislav Velebný, který zastává dvacet let funkci starosty v Dolní Moravici, začal pracovat naplno v Parlamentu České republiky. Ve sněmovně tak nahradil poslance Rudolfa Kufu, který ze svého postu odešel pracovat

do Nejvyššího kontrolního úřadu. I když je ještě příliš brzy na to, hodnotit jeho velmi krátké působení v parlamentu, přesto jsme se zeptali, jak se na novou funkci připravuje a co by chtěl pro občany nejen

Rýmařovska, ale celého bývalého okresu Bruntál přinést jako poslanec pozitivního, v jakých oblastech činnosti se bude snažit prosadit své cíle a které úkoly před ním stojí.

rozhovor

Jak se ze starosty Dolní Moravice stane poslanec?

V roce 2006 jsem byl na kandidátce na čtrnáctém místě. Postupně se okruh kandidátů zužoval a já se z nevolitelného místa dostal mezi volitelné kandidáty, byl jsem zvolen a od patnáctého září jsem se stal poslancem Parlamentu České republiky. Předseda poslanecké sněmovny Miloš Vlk mě 24. září uvedl oficiálně do funkce poslance, složil jsem slib a následující týden mě klub ČSSD nominoval do hospodářského výboru a na dalším zasedání sněmovny 3. listopadu budu jmenován jeho členem.

Už jste obeznámen s vašimi budoucími úkoly na parlamentní půdě?

Mým úkolem bude pracovat nejen v hospodářském výboru, ale samozřejmě se budu snažit prosadit své cíle v parlamentu a zejména to, což jsem již v minulosti deklaroval, že se budu snažit starat o obce do deseti tisíc obyvatel, chtěl bych být jakýmsi jejich mluvčím.

Jaké jsou vaše priority?

Především bych chtěl prosadit zlepšení dopravní infrastruktury v našem regionu a získat finanční prostředky na zásadní obnovu komunikací, zejména co se týče páteřních a strategických cest. To je můj hlavní cíl.

Na jaké období jste zvolen poslancem?

V poslanecké sněmovně bych měl pracovat do řádných voleb, které budou v květnu nebo

v červnu příštího roku, pokud zůstane Fišerova vláda. Signály nasvědčují tomu, že tato vláda nebude žádat o důvěru. Parlamentní strany se domluvily, že do řádných voleb se nic na stávajícím stavu měnit nebude. Statistika ukazuje, že Fišerova vláda má v současné době asi sedmdesátiprocentní důvěru.

Máte naději, že byste mohl být v řádných volbách opět zvolen do parlamentu?

Vzhledem k tomu, že jsme připravovali mimořádné volby, které se nakonec nekonaly, jsem v současné době na naší kandidátce na volitelném pátém místě. Pokud se nic nezmění, mohl bych pokračovat dál.

Ve sněmovně zatím nepracujete dlouho, ale můžete už dnes nastínit, jak vypadá jeden den poslance?

Těch sedm dnů, které jsem zatím strávil v poslanecké lavici, se nesly v duchu příprav a uvedení do funkce. Jinak vstávám v půl sedmé, od osmi jsem v kanceláři, potom začíná klub, v deset hodin sněmovna, od jedné do dvou je přestávka, od čtrnácti do devatenácti se zase jedná a kolem dvacáté hodiny se vracím domů.

Bydlíte v Praze?

Ano, sehnal jsem si bydlení v Praze a do Dolní Moravice se dostanu někdy na víkend. Mohou vás občané kontaktovat také v našem regionu? Připravujete například zřízení kanceláře pro veřejnost?

Určitě, poslaneckou kancelář budeme zřizovat v Bruntále na Dukelské ulici v Kulturním středisku od listopadu a úřední hodiny budou v pondělí. Ještě přesně neznám konkrétní dobu, ale občané se ji určitě včas dozví prostřednictvím vašeho periodika nebo internetu, stejně jako telefonní čísla, která budou pro tento účel zřízena. Očekávám, že za mnou přijdou občané se svými podněty a ná-

vrhy a mí asistenti budou domlouvat schůzky, abych se jim pak mohl v té návštěvní době plně věnovat. Už během mého krátkého působení mě stačili kontaktovat zástupci obcí, mezi prvními byl například starosta města Rýmařova Petr Klouda nebo lidé s přírodnými požadavky a náměty, které se týkaly zejména předkupních práv obcí. Stává se totiž, že se půda vydá soukromým subjektům a pak to zpětně stát, potažmo obec musí zase vykoupovat.

Jak se poslanec Ladislav Velebný dívá na rozvoj turistického ruchu a možný vznik Národního parku Jeseníky?

Obce na Rýmařovsku a Jesenícku, které měly nedávno jednání s ministrem životního prostředí Ladislavem Mikem v Karlově Studánce, dobře nastínily problematiku vzniku národního parku, a pokud najdeme soulad, jak budou vypadat hranice národního parku, a nedotkne se to níže položených oblastí, například hospodářských lesů a provozního života daných území, tak souhlas obce dají. Debata se samozřejmě musí vést dál, jak s lesáky a myslivci, tak s dalšími organizacemi. Národní park zcela určitě do života tvrdě zasáhne, ale každopádně značka „Národní park“ pak bude určitě znít lépe.

Ministr Miko je velmi vstřícný, jenže odchází z postu ministra pravděpodobně zpátky do Bruselu, takže hodně záleží, jak se k celé věci postaví jeho nástupce. Pokud se s ochranáři nedomluvíme na přesné definici hranic, obce ke zřízení Národního parku Jeseníky souhlas nedají. A teď navazují i na petici Kamzík, kdy se ochranáři zasazují o redukci kamzíků v Jeseníkách, protože podle nich devastuje velmi vzácnou jeseníckou flóru. Podle mého názoru rozumný počet kamzíků do Jeseníků patří a tvrzení, že je nepůvodní, že tady byl vysazen uměle, už dnes neplatí. Je to zvěř jako každá jiná a je jen na ochranářích a myslivcích zredukovat počet kamzíků na přijatelnou mez.

Jaký máte například názor na ohrazování pastvin elektrickými ohradnicemi soukromými zemědělci i na takových místech, kde je veřejně přístupová cesta, lesní cesta nebo turisticky značená cesta?

Jedná se vyloženě o specifikum jednotlivců. Víme, že ze zákona má každý občan možnost vstupu do lesa. Na druhé straně povinnosti zemědělců je zajistit dobytek tak, aby nedocházelo k ohrožení nebo napadení lidí. Pokud se jedná o veřejnou cestu nebo turisticky značenou cestu, případně příjezdovou

cestu pro lesní techniku, měli by zemědělci ohradnicí stavět tak, aby se po takových cestách dalo bezpečně projít nebo projet. Ale jak říkám, je to problém jednotlivců a každá správa příslušné obce by tyto jednotlivé případy měla řešit individuálně. Jsou to jenom lidi a domnívám se, že každá věcná diskuse povede k rozumnému řešení ku prospěchu všech zainteresovaných.

Kdy se Ladislav Velebný vrátí zpátky do poslanecké sněmovny? Kdo bude vést Obecní úřad v Dolní Moravici? Nebudou vám chybět vaše dlouholeté aktivity, kterým jste věnoval spoustu času?

Do Prahy se vracím opět 20. října, kdy se bude ve sněmovně projednávat rozpočet na rok 2010. Vzhledem k tomu, že zastupitelstvo obce rozhodlo, že budu neuvolněný starosta, a na mé místo dali uvolněného místostarostu, práci jsme si již rozdělili. Hlavní náplň mé práce bude spočívat na půdě parlamentu a v regionální kanceláři pro občany našeho regionu. S tím pochopitelně souvisí i ztráta mých aktivit, jak jste se zmínil, teď mám na mysli především sportovní klub, hasiče a další, prostě všechno to, co mě bavilo, tak musím kvůli práci v parlamentu opustit.

Děkuji za rozhovor.

JiKo

Dobry večer, Janovičtí!

Všichni dříve narození občané Janovic, kteří v pátek 23. října přijali pozvání svého osadního výboru, rozhodně nebyli zklamáni. Popovídání od srdce k srdci, dobrá nálada, hudba, občerstvení, vstoupení dětí z janovické mateřské školy, to vše patřilo

k té slavnostní chvíli.

Ve všedním dni často na obyčejné zastavení a zavzpomínání nebývá kdy. Vždyť nejméně času mají právě důchodci. Slavnosti se zúčastnili v hojném počtu, v sále u Gavenčákových bylo útulno, duo Akord - Lída a Vláda

- hrálo právě takové písničky, které si přítomní mohli zazpívat a později i zatančit. V Janovicích žijí tedy opravdu tanečníci! Babička Pindáková, která tam oslavila dvaadevadesáté narozeniny, přijala blahopřání a kytici žlutých sluníčkových růží.

Popřáli také zástupci našeho města, kteří se k řadě gratulantů rádi připojili.

Děkujeme všem, kteří ten podzimní večer organizovali: osadnímu výboru, dětem z mateřinky i rýmařovské pekárně. Dobrá věc se podařila. *Si*

Zpravodajský servis ve zkratce

Sněhová kalamita napáchala škody za desítky miliónů

Sněhová kalamita v uplynulých dnech způsobila velké problémy na celém území České republiky. Škody se odhadují na desítky miliónů korun.

I když sníh přišel proti zvyklostem dřív také na Rýmařovsko, záchranné složky u nás našťastí větší škody na majetku nezaznamenaly. Rýmařovští hasiči pouze vyjízďeli ke spadlým

stromům v Rýmařově, Malé Morávce, Horním Městě, Tvrdkově, Ondřejově, Rešově a v Rudě. Zasahovali celkem devětkrát, zejména ve dnech 13., 14. a 17. října. *JiKo*

Zapadlý autobus na Ovčárně

Pod tíhou sněhu se rozlomila vrba u Střediska volného času

Podzimní mobilní svoz odpadu v Rýmařově

Městské služby Rýmařov, s. r. o., oznamují, že bude proveden mobilní svoz nebezpečného odpadu a objemného odpadu. Pro místní části Rýmařova Janovice, Jamarlice, Ondřejov a Stránské bude mobilní svoz nebezpečného a objemného odpadu prováděn 31. října od 8 hodin. Pro město Rýmařov bude mobilní sběr prováděn ve dvou etapách, a to podle ulic.

I. etapa - svoz bude proveden 7. listopadu od 8 hodin a II. etapa - svoz bude proveden 14. listopadu od 8 hodin.

I. etapa se týká ulic:

Pivovarská, Strálecká, Havlíčková, Národní, Radniční, Jungmanova, Máchova, Mlýnská, Komenského, Husova, nám. Míru, Školní nám., Příkopy, Rudé Armády, Opavská (po ulici U Lomu), Bezručova, U Potoka, Žižkova, Revoluční, Dukelská, Úvoz, tř. Hrdinů, Tomáše Matějky, Lipová, Okružní (po Dům zdraví), Nádražní, Na Stráni, Pod Svahem, Zahradní, Marxova, Na Vyhlídce.

II. etapa se týká ulic:

nám. Svobody, K. Čapka, Divadelní, Bartáková, Jesenická, U Lomu, U Rybníka, Opavská (od Leny), Pivovarská, 1. máje, Sadová, J. Sedláka, Palackého, Jelínkova, Sokolovská, J. Fučka, Nerudova, Hornoměstská, Lidická, Větrná.

Nebezpečným odpadem se rozumí: staré léky, autobaterie, monočlánky, zbytky ředidel, barev, lepidel, a rozpouštědel, motorové oleje, absorpční činidla a jiné filtrační materiály, olejové filtry, zářivky, teploměry a jiné předměty s obsahem rtuť, chladicí zařízení obsahující freony, fotochemikálie.

Občané, kteří se chtějí zbavit nebezpečných odpadů, předají osobně tyto odpady pracovníkům Městských služeb Rýmařov, s. r. o., kteří mobilní svoz provádějí. Tekuté nebezpečné odpady nebudou odebírány, tyto lze uložít pouze v recyklačním dvoře.

Objemným odpadem se pro tyto účely rozumí takový komunální odpad, který nelze pro jeho rozměry uložit do sběrných nádob na zbytkový komunální odpad. Jedná se především o vysloužilý nábytek a jeho části, staré koberce, linolea, televize, pračky, kamna, bojler, pneumatiky apod. Druhotné suroviny lze ukládat do kontejnerových hnízd nebo na recyklačním dvoře. Směsný komunální odpad do popelnic nebo kontejnerů k tomu určených.

Ve svozových dnech bude otevřen recyklační dvůr od 8.00 do 13.00. Zároveň upozorňujeme, že součástí separačního systému města Rýmařov je:

1. recyklační dvůr na Palackého ulici.

Otevřen je: Po, St, Pá od 12 do 18 hodin, Út, Čt, So od 8 do 13 hodin.

2. odpadové centrum na ulici 8. května.

Otevřeno je: Po-Pá od 6 do 14 hodin.

UPOZORNĚNÍ PRO OBČANY!

Dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, je za nepovolené ukládání odpadů před recyklačním dvorem, odpadovým centrem i na jiných místech možno dle ustanovení § 47, odst. 1. písm. h) uložit pokutu do výše 50 000 Kč. *Městské služby Rýmařov, s.r.o.*

Víte, proč houká siréna?

2. část

V průběhu života můžeme být svědky událostí, kterým říkáme mimořádné, protože přicházejí většinou neočekávaně a ohrožují životy a zdraví obyvatel. Způsobují velké škody na majetku a životním prostředí. Mohou vzniknout škodlivým působením sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy nebo jejich kombinací. Takovými událostmi mohou být třeba povodně, orkán, technologická havárie s únikem nebezpečných látek, velká dopravní nehoda, rozsáhlý požár, teroristický čin.

V tomto našem třídílném seriálu uveřejníme některé obecné návody a doporučení, podle kterých bychom se měli chovat a jednat, když se ocitneme v situaci ohrožení života a zdraví, majetku nebo životního prostředí v důsledku vzniku mimořádné události. Nejsou a nemohou být vyčerpávající, protože průběh každé události vyžaduje jiné chování a jednání.

1. DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ

Zjistíte-li mimořádnou událost (požár, havárii s únikem nebezpečné látky...), která ohrožuje osoby, majetek nebo životní prostředí, okamžitě volejte telefonní číslo

- 150 - Hasičský záchranný sbor ČR.

Pomoc zdravotnické záchranné služby se vyžaduje při všech stavech ohrožujících život. Přivolává se prostřednictvím telefonního čísla

- 155 - Zdravotnická záchranná služba.

Pokud jste svědky dopravní nehody nebo spáchání trestného činu, volejte telefonní číslo

- 158 - Policie ČR nebo 156 - městská policie.

Jednotné evropské číslo tísňového volání 112 je určeno především pro cizince a pro tísňové

volání při rozsáhlých mimořádných událostech.

Při předávání zprávy na telefonní čísla tísňového volání uveďte

- co se stalo,
- kde se to stalo,
- své jméno a číslo telefonu, odkud voláte.

Po ukončení hovoru vyčkejte na zpětný telefonát, kterým si operáční pracovník ověří pravdivost nahlášené zprávy.

2. OCHRANA PŘED POVODNĚMI

Před povodni:

Informujte se na obecním úřadě, jak a kam se budete evakuovat v případě povodňového ohrožení. Připravte si pytle s pískem, těsnicí fólii, těsnicí desky a další stavební materiál na utěsnění nízko položených dveří a oken. Dále si zajistěte ucpávky kanalizace, odvodu z WC.

Připravte si léky, dokumenty, vhodné osácení, potraviny a pitnou vodu na dva až tři dny.

Vlastníte-li osobní automobil, připravte jej k okamžitému použití při evakuaci.

Připravte si evakuační zavazadla, přestěhujte cenné věci a nebezpečné látky do vyšších pater, upevněte věci, které by mohla odnést voda, a připravte se na evakuaci zvířat.

Při povodni:

Na základě pokynů povodňových orgánů obce, policie a záchranných opustte ohrožený prostor. V případě evakuace dodržujte zásady pro opuštění bytu (domu).

Je-li nedostatek času, okamžitě se přesuňte na určené místo, které nebude zatopeno vodou.

Po povodni:

Nechte si zkontrolovat stav obydlí (statickou narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plynu, elektřiny apod.), stav kanalizace a rozvodů vody.

Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou. Postupujte podle pokynů hygienika. Vyčištění studní a jejich sanaci zadejte odborníkům.

Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě potřeby si vyžádejte finanční pomoc, pitnou vodu, potraviny, teplé oblečení, hygienické prostředky, potřebné nářadí pro likvidaci povodňových škod a další potřebné prostředky.

Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod (ohlase pojišťovnu událost pojišťovně, vyhotovte soupis škod).

*JiKo,
zdroj:
Příručka „Pro případ ohrožení“,
PhDr. Ivo Schovanec*

Štafeta

Známé osobnosti se ptají známých či něčím pozoruhodných osobností na to, co je zajímavá a co by mohlo zajímat i čtenáře. Společně s otázkami předávají pomyslný štafetový kolík, který zavazuje dotazovanou osobnost oslovit s podobnými či úplně jinými otázkami dalšího zajímavého člověka.

Petr Kroutil se ptá Štefana Janošťáka

Proč jsem si ho vybral:

Když jsem po zodpovězení otázek začal přemýšlet, koho z lidí ve svém okolí bych chtěl vyzpovídat, byl mezi prvními, kteří mě napadli. Mimo to, že je obávaným matematikem (mimořádně - výborným matematikem), je velmi zajímavým člověkem s rozličnými zájmy, ke kterým nezřídka přitahuje i své žáky. V posledních letech se hlavně věnuje trénování mladých střelců, se kterými dosahuje nezanedbatelných úspěchů.

Patříš mezi lidi, kteří o sobě moc nemluví, mohl bys přesto říct, jak ses dostal do Rýmařova a kudy jsi prošel před tím, než jsem tě poznal?

Nemá smysl vykládat celý životopis. Po ukončení Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT v roce 1985 jsem nastoupil do vývoje integrovaných obvodů v Tesle Rožnov. Po roce 1989 Tesla zbankrotovala a já jsem začal učit na Soukromé škole podnikání a managementu v Koprivnici, kde bych pravděpodobně učil dodnes. Tato škola, ač byla na velmi dobré úrovni, se v konkurenci státních škol bohužel ekonomicky neudržela. Hledal jsem nové místo a našel jsem ho v Rýmařově.

V prvních letech svého působení tady jsi mnohé překvapoval svým vedením kroužku modelingu. Jak ses k modelingu dostal a co je vlastně náplní takového kroužku?

Modeling byla pro mne pouze taková bokovka vedle černého divadla, které jsem hrál už v osmdesátých letech. Nápad vznikl na výše uvedené škole v Koprivnici, kde bylo velké množství děvčat, která se uměla krásně oblékat (a to i do školy, což už dnes není příliš časté). V roce 1995 tak vznikla modelingová

skupina M-94. V Rýmařově jsem původně žádný kroužek zakládat nehodlal, protože pro takovou činnost jsou tu velmi špatné podmínky, ale nakonec jsem se nechal studentkami přemluvit a během tří až čtyř let jsme několik malých přehlídek udělali.

Pokud si dobře pamatují, tak jsi hráčem taroty. Už jsi našel v Rýmařově spoluhráče?

Nejedná se o taroty, ale taroky. Historie této hry není přesně známa. Hraje se ve Francii, Maďarsku a také na Moravě. V poslední době hráčů taroků ubývá. Nadějí pro tuto hru jsou internetová klání. V současné době se hře nevěnuji vůbec. Občas si zahráji s počítačem, spoluhráče v Rýmařově jsem však nenašel a v současné době bych asi ani nebyl schopen dostavovat se pravidelně na nějaké sedánky.

V poslední době se věnuješ hodně mladým střelcům. Kdy a kde ses dostal ke střelbě ty, co je tvá oblíbená a neoblíbená disciplína a jakých jsi dosáhl úspěchů?

Střelba je vedle hraní černého divadla můj nejoblíbenější koníček. Střílím s různými přestávkami od třinácti let. Nejprve z pušky, potom z pistole. Nejraději mám střelbu ze vzduchových zbraní, je levnější a dá se provozovat všude. Také mám rád malorážné disciplíny ve standardní a sportovní pistoli. Olympijské kulové disciplíny (olympijská rychlopalba a libovolná pistole) mne už zajímají méně.

V mládí nebyly ve Svazarmu takové podmínky jako nyní, nedostal jsem se k dobrému střeleckému vybavení, takže úspěchem byla vždy už nominace na mistrovství České republiky. Mám titul pouze ve vojenské soutěži ze samopalů a vojenské pistole. Na stará kolena se mi začalo dařit poněkud více, takže i ve sportovní střelbě mám nějaké to umístění ze stupňů vítězů z mistrovství ČR. Za svůj největší úspěch však považuji současný střelecký kroužek Gyrym, kde se sešly výborné a pracovitě děti.

Co tvoji svěřenci? Je mezi nimi nová Kateřina Kůrková?

Kateřina Kůrková měla to štěstí, že její otec byl československým reprezentantem ve

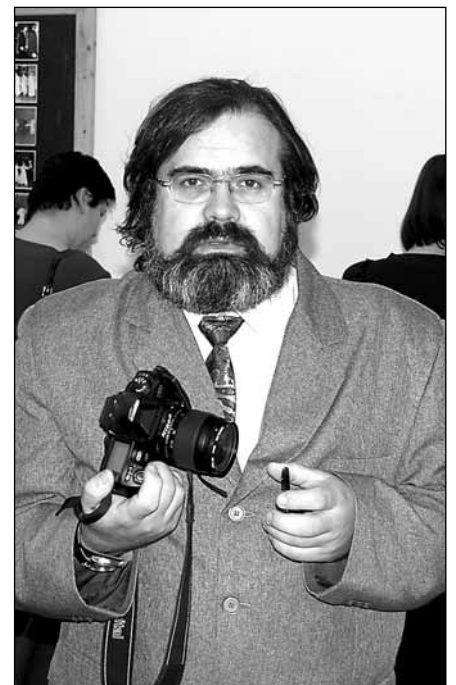

sportovní střelbě. Takže měla špičkovou přípravu už od malička. Výchova reprezentanta potřebuje hodně píle, vytrvalosti a času. Všichni členové našeho kroužku v porovnání se svými vrstevníky střílí velmi krátkou dobu. Přesto jsme získali v tomto roce titul mistra republiky v olympijské rychlopalbě a dalších devět medailí z mistrovství republiky. Jitka Ježková je zařazena do juniorské reprezentace, Jaroslava Ježková a Radomír Šemnický jsou zařazeni do mládežnických reprezentačních výběrů a slibný růst výkonnosti prokazuje i Martina Ďásková a další.

V sobotu 18. 10. jsi pořádal závody, jak dopadly a co chystáš dalšího?

18. 10. jsme uspořádali druhý ročník závodu Gyrym Cup ve střelbě ze vzduchových zbraní. Účast devětačtyřiceti střelců ve čtyřech kategoriích byla sice dobrá, ale mrzí mne, že se nedaří zvýšit počet závodníků v nejmladších kategoriích, o které nám jde nejvíce. Dohromady se účastnilo pouze dvanáct závodníků do patnácti let a to je opravdu málo. Radost nám udělala účast střelců z Horního Benešova, kteří patří ve svých kategoriích k nejlepším v republice. Ve škole nyní chystáme (17. prosince) Školní akademii 2009. Ve střelbě se připravujeme na zimní sezónu, která bude náročná na čas a vzhledem k tomu, že nemáme žádné sponzory a je krize, také na finance. Závody jsou každý víkend a našim cílem je nominovat se v co největším počtu na Mistrovství ČR 2010, případně na nějaké mezinárodní závody.

Příště: Štefan Janošťák se bude ptát Ludmily Ondrašíkové.

Zdravotnictví

Rodiče nemusí mít obavu: nový dětský lékař nastoupí

Rodiče dětí z Rýmařova asi zaznamenali v poslední době nepřilíhající radostnou zprávu, že stávající dětský lékař MUDr. Doktorov ukončí od listopadu svou praxi, a v Rýmařově tak bude zase o jednoho pediatra méně, což při počtu asi tři sta dětí na tuto ordinaci by byla skutečnost vskutku nemilá. Potěšující však je, že na místo odcházejícího lé-

kaře se již přihlásil pediatrický odborník ze šumperské nemocnice MUDr. Richard Rýznar, který začne v Podhorské nemocnici Rýmařov pracovat 2. listopadu od pondělí do pátku kromě středy. „Byl bych rád, aby rodiče nepocítili další výpadek pediatrické péče ve vašem městě. Dětskou ordinaci budu mít v budoucím C v bloku interních oborů. Obrovskou výhodou této ordinace je to, že na stejném patře se nacházející laboratoř a rentgen s ultrazvukem,“ potvrdil své působení nový pediatr MUDr. Richard Rýznar, který ordináční dobu ještě upřesňuje v součinnosti s vedením Podhorské nemocnice a také v návaznosti na své povinnosti v kojeneckém ústavu dětského oddělení šumperské nemocnice. Jakmile bude malých klientů přibývat, ihned prý ordináční dobu pružně rozšíří. „O ordináční době budu informovat v příštím vydání Rýma-

řovského horizontu a bude také uvedena na mém blogu sanitka-anetka.blog.cz,“ upřesnil dále lékař Richard Rýznar. Ten v současné době působí na dětském oddělení šumperské nemocnice, dále je ředitelem Dětského centra Pavučinka Šumperk, p. o., deset let pracoval na jednotce intenzivní péče dětské kliniky Fakultní nemocnice v Olomouci a od roku 2000 do roku 2006 byl zástupcem primáře dětského oddělení v Šumperku. Má atestace z klinické pediatrie, atestaci z praktického dětského lékařství a také neonatologie (péče o novorozence). Pracuje rovněž v alergologické ambulanci, ale pouze jeden den.

„Líbí se mi systém zcela běžný ve vyspělých zemích, například v Rakousku nebo Německu, kde praktický lékař slouží v nemocnici a kontroluje si při službách klienty přímo na oddělení včetně výsledků a dalšího diagnostického a léčebného postupu ve spo-

lupráci s nemocničními lékaři. Mám rovněž výtečné kontakty se svým původním pracovištěm na dětské klinice v Olomouci, kam je možno posílat dětské pacienty k složitějším vyšetřením nebo operacím,“ doplnil výčet svých lékařských aktivit MUDr. Rýznar, pro kterého je solidní péče praktického dětského lékaře základem. Nabízí také poradnu pro rizikové novorozence (děti s malou porodní vahou nebo jinak nemocné) třeba i s následnou rehabilitací Vojtovou metodou na svém dosavadním působišti. „Mohu rovněž nabídnout základní alergologické vyšetření a vhodnou terapii. Jinak je však dnes pediatrie rozdělena do množství specializací a někdy je pro praktika zásadně důležité odchytky zachytit a dítě odeslat včas, a to včas podtrhuji, k příslušnému specialistovi,“ dodává na závěr nový pediatr MUDr. Rýznar. JiKo

Dobrovolní dárci obdrží dárek

Nedostatek některých krevních skupin a neustále se zvyšující věk osob, které pravidelně cennou tekutinu darují, zaznamenala v posledních měsících Transfúzní služba Bruntál, člen skupiny AGEL. Z tohoto důvodu se středisko rozhodlo nalákat nové dobrovolné dárcce na drobný dárek.

„Každý prvodárce, který se k odběru dostaví v těchto dnech, dostane za odměnu maličkost, kterou je přírodní kosmetický výrobek, láhev dobrého vína nebo lahodný mok Pilsner Urquell,“ uvádí vedoucí sestry odběrového střediska v Bruntále Romana Hnilicová. Odběrové středisko nezapomíná ani na své pravidelné dárcce. „Pro pravidelné dárcce krve či plazmy, kteří dosáhnou počtu dvaceti, třiceti, čtyřiceti a více odběrů, máme na výběr z několika sponzorských poukázek, například na kosmetiku, na masáž, na bowling, na večeri, do kina, do divadla, do květinářství, do zdravé výživy nebo k holiči. Pro mimobruntské máme připravený kosmetický či čajový balíček nebo láhev biovína,“ dodává Romana Hnilicová. Cílem akce je zvýšit počet nových pravidelných dárců a navýšit tak zásoby krve a plazmy. Dárceky budou prvodárci i dárci pravidelní dostávat až do konce tohoto roku. Bezpríspevkovými dárci krve se mohou stát lidé ve věku od osmnácti do šedesáti let. Pro darování krve musí být naprosto zdraví. Zda je dárcce způsobilý k odběru, posoudí individuálně lékař přímo na Transfúzní službě Bruntál, která se nachází v areálu Podhorské nemocnice v budově polikliniky. Den před odběrem by měl dárcce hodně pít, nejíst tučná jídla, nepít alkohol a ráno může lehce posnídat. Zájemci se mo-

hou objednávat na odběry telefonicky na číslech 554 700 212 a 724 612 677 nebo elektronickou poštou na adrese evidence.bruntal@tsslspk.cz.

Ing. Tomáš Želazko,
mluvčí holdingu Agel

Foto: archiv
Podhorské nemocnice

Pilatesova metoda

PILATES PRO ZAČÁTEČNÍKY A POKROČILÉ, PILATES JÓGA,
PILATES NA VELKÉM MÍČI, PILATES SE ŠIROKOU GUMOU

Pilatesova metoda je jedinečný cvičební program, vytvořený Josephem H. Pilatesem v roce 1920. Joseph Pilates v roce 1945 poprvé publikoval cvičební metodu pod názvem Návrat do života přes kontrolologii. Jeho cvičení se stalo základem metod pro prevenci degenerativních chorob, pro zpevnění těla, zlepšení vzhledu a zkvalitnění života.

"Je to nejlepší způsob, jaký znám na zpevnění svalů, aniž by docházelo k napětí v kloubech"

/ Patrick Swayze /

"Pilates změnil moje tělo"

/ Sharon Stoneová /

**tělocvična Podhorské nemocnice Rýmařov (kaplička)
vchod přes čekárnu chirurgie
(k dispozici sprcha, WC a šatna)**

Po 15.30 Út 18.00 St 15.30 Čt 18.00

Informace o cvičení na tel.: 776 394 574

Školství

Žáci a studenti se rozhodovali o dalším vzdělávání

Ve dnech 21.-22. října pořádá Úřad práce Bruntál ve spolupráci s městem Bruntál, Akademií J. A. Komenského a Společenským domem v jeho prostorách 16. ročník Veletrhu pracovních příležitostí a vzdělávání. Ten byl zaměřen na aktuální vzdělávací nabídku učebních a studijních oborů na středních školách pro školní rok 2010/2011, a to nejen v okrese Bruntál, ale i na středních školách mimo region.

Cílem veletrhu bylo usnadnit žákům základních a speciálních škol výběr následného studia, prezentovat možnosti dalšího vzdělávání žáků a veřejnosti na středních školách v návaznosti na požadavky trhu práce, představit veřejnosti nabídku učebních a studijních oborů, řemesel a technických profesí na středních školách a umožnit jí seznámit se s možností zaměstnání u zaměstnavatelů a dalšího vzdělávání či rekvalifikací u vzdělávacích středisek.

Veletrh byl určen nejen pro žáky 8. a 9. tříd základních škol a rodiče těchto dětí, jež si musí odpovědět na otázku o první volbě povolání, ale i pro absolventy středních škol a širokou veřejnost, která se mohla seznámit nejen s rekvalifikačními i dalšími vzdělávacími programy, nabízenými úřady práce či vzdělávacími a rekvalifikačními středisky okresu Bruntál, ale i s možností svého uplatnění na trhu práce. Na jednom místě tak lidé měli možnost obdržet celou řadu zajímavých informací, které by mohly usnadnit jejich rozhodování o tom, jaké další kroky zvolit při nabývání i dalším rozvíjení znalostí potřebných pro získání zaměstnání. Veletrhu pracovních příležitostí a vzdělávání se

zúčastnily také Střední škola Rýmařov, Gymnázium Rýmařov a Střední soukromá odborná škola Prima.

„Domnívám se, že díky hospodářské krizi budou v současnosti ohroženy obory související s firmami, s nimiž spolupracujeme v rámci praxe našich žáků, ať se již jedná o Al Invest Břidličná nebo firmu Prostr Stará Ves či Katr Stará Ves, případně Eurointermetall Rýmařov. Pokud se dnes tyto firmy v důsledku zmíněné hospodářské krize potýkají s přebytkem pracovníků a logicky počty svých zaměstnanců snižují, budeme mít asi s umístěním žáků na praxi problém. Zatím se tak neděje a já doufám, že spolupráci s těmito firmami krize nijak neohrozí,“ nastínila na veletrhu možný problém ředitelka Střední školy Rýmařov Soňa Kovářková. Podle

ní je totiž praxe žáků v těchto firmách nezbytná pro další odborný vývoj, protože si takříkajíc sáhnou na realitu, která je při pozdějším nástupu do zaměstnání čeká a přinese jim i motivaci v pracovním procesu.

Výstavní prostory Společenského domu zaplnilo padesát vystavovatelů a čtyřiatřicet středních škol, kteří případným budoucím absolventům nabízejí možnost uplatnit své vědomosti a dovednosti v praxi. Prostor dostaly i subjekty zajišťující rekvalifikace a vzdělávání dospělých.

„Žáci si mohou podat na školy tři přihlášky s tím, že u nich převažují školy s maturitními obory,“ sdělil hlavní organizátor a kariérový poradce úřadu práce Miloš Mazal. Právě na jeho bedrech leží celá organizační příprava veletrhu, který se začíná chystat již od června.

„Myslím si, že se díky systému, který jsme teď zavedli, výrazně změnila komunikace úřadu práce se školami. Vcházíme s nimi do kontaktu daleko častěji, jsou připraveny tematické bloky pro výchovné poradce, dále informace o tom, co se děje na trhu práce, a nové poznatky. Mám zpětnou vazbu nejen od ředitelů škol, ale také od výchovných poradců, že tyto iniciativy vítají a prostřednictvím třídních schůzek pak s nejnovejšími informacemi mohou pracovat i učitelé společně se žáky a rodiči. Je to daleko lépe vnímáno a očekávám, že by se to mohlo promítnout i v návštěvnosti našeho veletrhu pracovních příležitostí a vzdělávání - rodiče s dětmi by sem mohli přijít už s konkrétním záměrem,“ konstatoval ředitel Úřadu práce v Bruntále Milan Horna, který dále podotkl, že největší nárůst nezaměstnanosti zaznamenal úřad práce ve věkové kategorii do třiceti let. A dnes podle něj již neplatí teorie, že pokud se mladý člověk vyučí, vydrží mu jeho řemeslo až do důchodu. „Zásadní roli hraje kreativita, hledání nových výzev a možností, jak se uplatnit na trhu práce. Jinými slovy, pokud chceme být úspěšní, nemine nás celoživotní vzdělávání. Vyučením nebo maturitou to v současnosti nekončí,“ dodal na závěr ředitel Milan Horna.

JiKo

„Letošní novinkou je to, že středních škol je na veletrhu méně, protože jsme se rozhodli podpořit hlavně školy našeho regionu a střední školy, jejichž obory nemají v regionu zastoupení, ale na trhu práce jsou žádané. Další novinkou letošního ročníku je účast patnácti firem - výrobních podniků z regionu a agentur, které zajišťují rekvalifikace,“ sdělila k vystavovatelům Marie Babničová, vedoucí speciálního poradenství a rekvalifikace Úřadu práce Bruntál.

Na veletrhu se prezentoval i organizátor veletrhu - Úřad práce v Bruntále s právní poradnou, Informačním a poradenským střediskem pro volbu a změnu povolání (IPS), Informační a poradenskou kancelář (IPK) a informacemi o možnostech práce v zahraničí v rámci EURES.

Mezinárodní historická soutěž ve Slezských Zabkovicích

V úterý 13. října 2009 proběhla vědomostní mezinárodní soutěž ve Slezských Zabkovicích o po-

hár generálního konzula České republiky ve Varšavě a o pohár generálního konzula Polska v Praze.

Soutěž se skládala ze dvou částí, z písemného vyřazovacího testu, který obsahoval šedesát uzavřených otázek, a z finálového testu o třiceti otázkách otevřených a třiceti uzavřených. Tématem letošní soutěže byly husitské války v českých zemích a ve Slezsku a dále život a dílo Jana Husa.

Studenti z Primy Rýmařov se aktivně do této soutěže zapojují již osm let. Každým rokem si odnáší pěkné umístění a ceny. V letošním školním roce jsme na tuto soutěž vyslali tři studenty ze čtvrtých ročníků. Nominováni byli Pavel Žurek, Erik Lattenberg a Alexandra Brysiová. Nejlépe si vedl Pavel, který se posu-

nul o jednu příčku, v roce 2008 obsadil v silné konkurenci třetí místo a letos byl druhý.

Cílem této soutěže je bližší poznávání českého pohraničí, památek, měst, turistických objektů a zajímavých osobností majících vztah k tomuto regionu. Vede k navázání bezprostředních kontaktů mezi mládeží a zlepšuje vzájemnou spolupráci v příhraniční oblasti. Tato soutěž aktivizuje studenty středních škol k rozšiřování obecné úrovně znalostí o dějinách Polska a České republiky, hlavně se soustředí na historii vzájemných vztahů.

*Mgr. Jarmila Labounková,
SSOŠ Prima*

Foto: archiv SSOŠ Prima

Česko-polské setkání s hudbou, zpěvem i tanci

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
PŘEKRAČUJEME HRANICE

Cíl 3 / Cel 3
2007-2013

Projekty přeshraniční spolupráce s partnery v Polsku se v našem městě utěšeně rozvíjejí, a to na nejrůznějších úrovních. Mezi ty velmi úspěšné patří vzájemná setkávání žáků Základní umělecké školy Rýmařov a Gymnázia Jana Pavla II. v Prudniku, kterýžto projekt nese název „Uměním ke společné budoucnosti“. Jak samotný název napovídá, jeho záměrem je učinit produkci i performanci výtvarného i múzického umění takřkajíc mostem mezi národy, tedy dát mu i v malém, místním rozměru roli, již v evropském prostoru po staletí plnilo a plní: spojovat, nikoli rozdělovat.

První krok v tomto směru učinili žáci rýmařovští, když květnu tohoto roku navštívili Prudnik, a to

s bohatým programem zahrnujícím koncert, divadelní představení i výstavu výtvarných děl. Součástí této výpravy byla i celá řada volnočasových aktivit, jež mají při cestě k vytčenému cíli nezastupitelnou úlohu, vždyť právě při nich se láme chleba a dělí ryby. Mezi jiným to pro rýmařovské děti znamenalo příležitost navštívit zámek v Moszně. Nyní tedy bylo na dětech z Polska, aby těm našim návštěvu oplatily. Učinily tak ve středu 21. října krátce po poledni. Ještě ten den se také od páté hodiny odpolední v sále ZUŠ konal společný koncert obou škol. Gymnázium v Prudniku sice svým studentům nenabízí výuku zaměřenou na jeden konkrétní umělecký obor po způsobu základní umělecké ško-

ly, ti však mají četné příležitosti, jak svůj talent uplatnit a dále rozvíjet v zájmových kroužcích školou poskytovaných. Že této příležitosti tamní děti využívají měrou vrchovatou, je jasné každému, kdo již zmíněné představení navštívil, protože v tomto velice přátelském utkání se hosté před domácími stydět rozhodně nemuseli.

Na úvod večera pan Jiří Taufer, ředitel Základní umělecké školy Rýmařov, přivítal obecenstvo, zástupce města Rýmařova, totiž starostu Petra Kloudu a vedoucí odboru školství a kultury Ilonu Pleskou, a v neposlední řadě hosty z Polska. Poté se ujal slova zástupce ředitele prudnického gymnázia, který poděkoval zástupcům Rýmařova za vřelé přijetí a vyjádřil naději, že stejně vlídné bude i přijetí účinkujících publikem. Oba představitelé pedagogických sborů se v záměru a cílech těchto setkávání shodovali - ač jsou Češi a Poláci dva národy, oddělení jsou jen a pouze hranicemi, které sami uznají za platné, a nic jiného než nedostatek jejich vlastní vůle v cestě vzájemného sblížení nestojí. Pak už nic nebránilo tomu, aby slovo dostali ti, jimž toto odpovědně patřilo především - žáci a studenti obou škol. Jako první se na pořadu dne ocitly děti z Polska, jejichž hned úvodní vystoupení, houslové sólo, předznamenalo kvalitativní úro-

veň celé akce, která byla velice vysoká. Následně dostal příležitost sborový zpěv a poté i sexteto tanečnic; oběma těmto tělesům se podařilo svým výkonem diváky strhnout a ti je odměnili více než zaslouženým potleskem. Když nastupovali rýmařovští žáci, měli proto co překonávat, třebaže před domácím publikem. Skladba jejich vystoupení byla podobná, jen sólo posluchače tentokrát čekalo klavírní. Velmi příjemné bylo vystoupení flétnového a pěveckého souboru s pásmem českých lidových písní, stejně jako kreace mladých členek našeho souboru tanečního, které svým talentem nepřestávají překvapovat. Žáci literárně-dramatického oboru se rovněž předvedli, a to se scénkou Šílená schůzka, přednesenou dokonce v polštině.

Publikum toho večera nepochybně odcházelo spokojeno a ten samý pocit mohou ze svého vystoupení s klidným svědomím mít i sami účinkující, stejně jako jejich učitelé. Zbývá jen doufat, že se podaří uskutečnit i mimoumělecký záměr celé akce. Příležitost učinit v tomto směru jisté kroky měly děti z obou zemí na středečním celodenním výletu do Bruntálu. Doufejme tedy, že se organizátorům projektu podaří naplnit nadějná očekávání a skutečně docílit lepšího vzájemného poznání na úrovni nejmladší generace. *JaPo*

Historie jednoho domu

Budova bývalé šatlavy na Husově ulici

V minulém díle našeho seriálu jsme se věnovali objektu, který již samou svou podstatou sloužil a stále slouží pohybu, komunikaci, setkávání - poště. Dnes však máme na programu dům, jehož původní bytostné určení mělo pohybu spíše zabránit. Jedná se o bývalé městské vězení, dnes prodejnu obuvi a hodinářství pana Štolfy na Husově ulici.

Počátky tohoto bohuľibého zařízení sahají do poloviny devatenáctého století. Budova se ovšem nachází na místě zástavby mnohem starší, původem až ze století třináctého. Zrovna šťastné však toto místo nebylo nikdy, s neúprosnou pravidelností jím totiž prošly všechny větší požáry, co jich kdy v našem městě bylo, a to měl Rýmařov na ohnivého kohouta nějakou smůlu. První případ, o němž máme zprávy, pochází již z roku 1405, kdy tato část města měla možnost okusit radosti vítězství zemské hotovosti nad lapkou Pročkem z Vildberka, spolu s valnou částí tehdejší zástavby. Okolí domu tehdy mimochodem vypadalo zcela jinak než dnes, původně se před ním totiž nacházel tzv. Rynecěk, to menší z pouhých dvou náměstí, která naše město po dlouhou dobu mělo. Ohnivě jazyky pak dům olízly ještě několikrát, naposledy při známém požáru v roce 1790.

Nejspíš právě po následné přestavbě začal objekt sloužit jako městská šatlava. Jistě nebude žádným překvapením, že vydržel v původních dispozicích po většinu své existence. V levé části domu byl zřízen byt, či spíše byteček - jako klíčka, chce se říct. Široká chodba jej oddělovala od vlastního vězení, jež tvořily pouhé tři cely, moc kriminálníků v něm tedy uskladnit

nešlo. Možná měl tehdy Rýmařov obyvatelstvo zákonů poslušnější, kdo ví. Pravdou je, že tehdejší vězení bylo relativnímu pohodlí těch dnešních na hony vzdáleno. Prohlédnout si vězení zevnitř bývalo mimochodem podstatně snazší než dnes, protože obecní policajt měl tehdy pravomoci, alespoň co se krátkodobého odnětí svobody týče, o nějakou tu čárku širší; šatlava přechovávala nejen zločince, na způsob dnešní vyšetřovací vazby, ale i opilce, rváče a osoby potulné, představovala tedy mnohdy spíš cosi jako pozdější záchytnou stanicí. Kromě sběru nepřizpůsobivých občanů toho však práce obecního policajta obnášela více, mezi jeho povinnosti patřilo také vyhubňování obecních vyhlásek či jiných oznámení - například vyhlášení války. Pravomoci skutečně policejní, tedy boj

s kriminalitou, který se s tímto pojmem spojuje v současnosti, pak v průběhu druhé poloviny devatenáctého století postupně přecházely na nově zřizované sbory četnictva.

Tak či onak, z vnitřního uspořádání budovy je jasné, že obecní poli-

cajt do zaměstnání nemusel chodit daleko a „žít svou prací“ pro něj mělo velmi konkrétní význam. O tom, jak se tento každodenní blízký kontakt s kriminálníky popisoval na rodinném životě, už historie bohužel mlčí. Jak se tu asi vychovávaly děti? Nejspíš dosti názorně. „Takhle dopadneš, když

mů není; lepší se to s klesající vzdáleností k současnosti. Posledními služebně povolanými obyvateli věznice byli manželé Weissgärberovi, jimž se po válce dokonce podařilo vyhnout odsunu. Stalo se tak patrně proto, že se jej poslední rýmařovský obecní policajt sám účastnil, ovšem na té výhodnější straně. Rodině jeho syna se pak začátkem šedesátých let podařilo vystěhovat do Německé spolkové republiky, avšak kontakty s Rýmařovem si udržela prostřednictvím dcery Margity, která zde chodila do školy a později jezdila pravidelně na návštěvu. Pozůstatky funkce jsou na vnitřním uspořádání domu znát ještě dnes. Asi nepřekvapí, že budova po architektonické stránce nebyla žádným šperkem. Mezi nejnepříjemnější prvky patří zejména uspořádání pravého traktu, tedy prostor samotného vězení, kde zůstala zachována původní klenební soustava českých a pruských plácek. Zásadnějších úprav se dům dočkal až v devadesátých letech dvacátého století, kdy v rámci zřízení půdních vestavěb došlo ke zřízení tří vikýřů směrem do ulice a dvou směrem do dvora, zadní přístavek pak obdržel ještě nadstavbu. Úpravy se samozřejmě nevyhnuly ani fasádě, která si jimi po estetické stránce docela polepšila, což nebývá vždy pravidlem. Jak je vidět, hlavní devizu našeho dnešního objektu představuje zejména jeho celoměstsky významná původní funkce a historie s ní spojená, jež tvoří neobyčejně cenný doklad o jedné z neoddelitelných součástí každodenního života v našem městě. JaPo

Zpracováno za použití materiálů Mgr. Václava Hájka a Mgr. Jiřího Karla

se nebudeš učit.“ Na manželce policajtově ležela péče o fyzické pohodlí vězňů, nanejvýš teplo a stravu. Prvého se dosahovalo topením ve speciálně upravených kamnech, jejichž kouřovod procházel všemi třemi celami a umožňoval tak jejich vytápění, na to druhé dostávala rodina obecní příspěvek a žena vězňům vařila. Efektivitu vynakládaných prostředků, jakkoli byly jistě nevelké, bylo v této oblasti možné kontrolovat jen velmi ztěžka, a tak se jistě nezřídká stávalo, že se část obecních penězů kutálela úplně jinam než do žaludků zde ubytovaných hostů. Inu, jak se říká v jedné Drdovské pohádce, kdo si tu a tam něco příkrade, má za devět. Názorná výchova působí mnohem lépe na děti než na dospělé.

O konkrétních lidských osudech s domem spojených mnoho zázna-

Z baru vzal dvě skříňky

Rýmařovští policisté šetří případ krádeže peněz z baru v Rýmařově. Dosud neznámý pachatel vnikl do baru a z police odcizil plechové skříňky. V nich se nacházela finanční hotovost v celkové výši přes 15 000 Kč. Jinak nic neprohledal ani nerozházel.

Rozbil výlohu autosalónu

V Rýmařově dne 17. 10. 2009 dosud neznámý pachatel rozbil výlohu autosalónu a vnikl dovnitř. Střepy z výlohy poškodil lak na Fabii a také ze stolu prodejny odcizil příruč-

ní pokladnu s finanční hotovostí 1 400 Kč. Při odchodu ukradl ještě i vystavenou obrazovku. Svým jednáním způsobil majiteli škodu přesahující 17 000 Kč.

Napsal

„Svět bez válek je možný“

V době od 16. do 20. 10. 2009 v Rýmařově na ulici Hornoměstská dosud neznámý pachatel poškodil fasádu a dveře budovy garáže. Na boční dveře nakreslil kosočtverec s čarou uprostřed, na zadní fasádu budovy nastříkal další obrazec, o rozměru pět krát

dva metry, a na dvířka od elektrického rozvaděče napsal „Svět bez válek je možný“. Svým jednáním způsobil škodu ve výši 2 500 Kč a je podezřelý z trestného činu poškození cizí věci.

Vytěžil a odcizil devět smrků

Dosud neznámý pachatel pokácel v době od 12. do 19. 10. 2009 v lese v Jamarticích devět vzrostlých smrků o průměru pařezu 29 až 48 cm, které následně odcizil. Způsobená škoda činí kolem 10 000 Kč.

Zdroj: tisková mluvčí PČR Bruntál

Hasiči v terénu

Říjnové výjezdy

Od 2. do 21. 10. vyjžděli rýmařovští hasiči k jednadvaceti zásahům. Většinu zásahů tvořily dopravní nehody. V souvislosti s nečekaným příchodem zimy a extrémními sněhovými přeháňkami od 15. října však došlo také k vyvrácení devíti stromů, které spadly na komunikace pod tíhou sněhové pokrývky. Neodmyslitelnou součástí práce hasičů se také stala

téměř pravidelná technická pomoc, například otevírání bytů či vyproštění osoby z výtahu, 2. a 5. října pak hasiči odstraňovali sršně a vosí hnízda, na Opavské ulici zase pomáhali vyřešit problém se sazemi v komíně. K vážnějšímu zásahu - požáru bytové jednotky v Malé Morávce - vyjžděl rýmařovský hasičský sbor 21. října. JiKo, zdroj: HZS MSK

Foto: archiv HZS MSK

Historické detaily - 17. část

Denně procházíme v našem městě Rýmařově kolem nejrůznějších architektonických pozoruhodností a kulturních památek, historických detailů, fascinujících fasádních či dveřních ornamentů, unikátních a originálních korouhviček, jež zde zanechali mistři stavitelé, řezbáři, tesaři, sochaři nebo umělci kováři. V dnešní uspěchané době, protkané sítěmi mobilních operátorů, kdy z kanceláří a pokojů blikají monitory počítačových sestav a děti si hrají ve virtuálním světě, jen stěží zastavíme svůj krok, pozvedneme hlavu vzhůru a zamyslíme se například nad tím, který umělec obdarovaný fantazií dílo pro další pokolení zanechal. (Začít soutěžit můžete kdykoliv, i s jedním ústřížkem máte šanci na výhru.) Soutěž připravil JiKo

SOUTĚŽNÍ KUPON č. 17

Jméno a příjmení

.....

Adresa

.....

Telefonní kontakt

.....

Místo, kde se objekt nachází

.....

.....

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: To, co lidé nazývají osudem, jsou většinou jen jejich vlastní hloupé činy.
Arthur Schopenhauer

Pranostiky na měsíc listopad

- Když ještě v listopadu hřmívá, úrodný rok nato bývá.
- Studený listopad - zelený leden.
- Listopadové sněžení neškodí vůbec osení.
- Jestliže sníh listopadový dlouho zůstane, více než hnůj polím prospěje.
- V listopadu příliš mnoho sněhu a vody, to známka příští neúrody.
- O Všech svatých větry-li jsou, znamenají zimu proměnlivou; přijdou-li ale s Ondřejem, dobré zimy se nadějem.
- Jíní o Všech svatých věští tuhé mrazy o vánocích.
- Utní na Všechny svaté z buku třísku: je-li suchá, bude zima tuhá; je-li vlhká, bude zima mokrá.
- Když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje.
- Na svatého Martina bývá dobrá peřina.
- Martin a Kateřina na blátě - Vánoce na ledě.
- O Martině po ledu - o Vánocích po blátě.
- Když je na Obětování Panny Marie noc jasná, čistá, krutá zima se v lednu chystá.
- Sníh na svatou Kateřinu věští vysoké obilí.
- Jaké počasí na svatou Barboru, takové bývá celý advent.
- Sníh na svatého Ondřeje žitu velmi prospěje.

Městská knihovna

Půjčovní doba od 1. 9. 2009

Po 9-17	Út 9-17	tel.: 554 212 566
St zavřeno	Čt 9-17	www.mekrymarov.info
Pá 9-17	So 8-11	e-mail: knihovna.rymarov@tiscali.cz

Oznámení veterinární ambulance

MVDr. Vladimír Hykel oznamuje, že z důvodu pracovní neschopnosti nebude do konce letošního roku provádět ve své veterinární ordinaci povinné čipování psů.

Známa i neznámá výročí

- 31. 10. 1879** nar. **Karel Hašler**, český písničkář a herec (zemř. 21. 12. 1941) - 130. výročí narození
- 1. 11. 1919** nar. **Radovan Lukavský**, český herec (zemř. 10. 3. 2008) - 90. výročí narození
- 4. 11. 1914** zemř. **Georg Trakl**, rakouský expresionistický básník (nar. 3. 2. 1887) - 95. výročí úmrtí
- 6. 11. 1884** nar. **Richard Weiner**, český básník, prozaik a publicista (zemř. 3. 1. 1937) - 125. výročí narození
- 7. 11. 1989** zemř. **Jan Skácel**, český básník (nar. 7. 2. 1922) - 20. výročí úmrtí
- 8. 11. 1674** zemř. **John Milton**, anglický básník (nar. 9. 12. 1608) - 335. výročí úmrtí
- 10. 11. 1759** nar. **Friedrich Schiller**, německý básník, dramatik a esejista (zemř. 9. 5. 1805) - 250. výročí narození
- 11. 11.** **Mezinárodní den válečných veteránů, slaví se u příležitosti výročí podpisu příměří, kterým v roce 1918 skončila 1. světová válka**
- 11. 11. 1734** nar. **František Martin Pelcl**, český národní buditel, filolog a historik (zemř. 24. 2. 1801) - 275. výročí narození
- 11. 11. 1939** zemř. **Jan Opletal**, český student medicíny, těžce raněn při protinacistické demonstraci 28. 10. 1939 (nar. 1. 1. 1915) - 70. výročí úmrtí
- 12. 11. 1929** nar. **Michael Ende**, německý spisovatel, autor knih pro děti (zemř. 28. 8. 1995) - 80. výročí narození
- 13. 11. 1974** zemř. **Vittorio de Sica**, italský filmový režisér (nar. 7. 7. 1901) - 35. výročí úmrtí

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Pavla Mazelová	Janovice
Markéta Zelenková	Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Vladimír Pavlíček - Rýmařov	81 let
Jan Viravec - Rýmařov	81 let
Emilie Kubová - Rýmařov	82 let
Milada Zapletalová - Rýmařov	83 let
Veronika Chibici - Rýmařov	89 let

Rozloučili jsme se

MUDr. Milan Hubáček - Janovice	1942
Milúše Šibalová - Horní Město	1924
Ludmila Dobrevová - Rýmařov	1928

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

BRAZIÁNI Z ČESKA

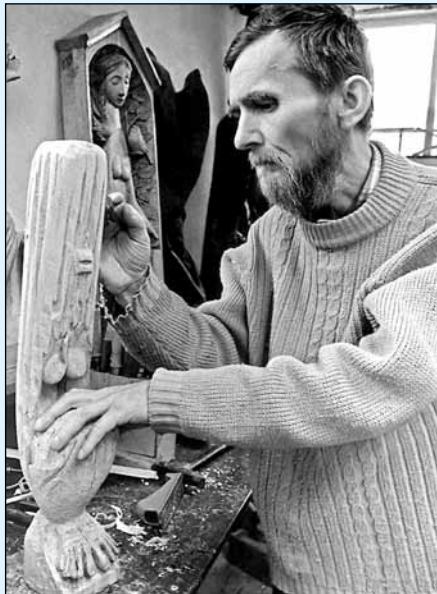
Světová premiéra
barevných fotografií
Jindřicha Štreita
Štreitova galerie
na Gymnáziu v Rýmařově
zahájení výstavy
10. 11. 2009
v 16.30 hodin

Městské muzeum a Galerie Octopus

pozvánka na novou výstavu

Návrat sochaře a malíře Jiřího Jílka (1925-1981)

V podvečer sedmnáctého listopadu roku 1989 byla ve zdejšímu kulturním středisku zahájena výstava obrazů, kreseb a především soch Jiřího Jílka. To, že se právě v tomto čase do Rýmařova vrací, má tak důvod dvojitý: je

připomínkou oné zlomové chvíle i možností, někomu i první, seznámit se s prací autora nesporných kvalit, který by se v lednu příštího roku dožil už pětaosmdesáti let.

Autor, ač v Praze narozený, sám záhy poznal, že má duši ryzího venkovana. Proto hned po ukončení akademie (v ateliéru sochaře Jana Laudy, jehož byl snad vůbec nejlepším žákem, uznávaným a napodobovaným i svými vrstevníky) město natrvalo opustil a usadil se v odtud nedalekém Sobotíně. Takové rozhodnutí znamenalo izolaci, kterou ještě prohloubil a do podoby téměř naprosté klauzury v samotě skromného ateliéru dovršil jeho zdravotní stav. Znehybňován nemocí kloubů a páteře, musil si vystačit s málem. Nedošel dál, než jen pár kroků; strom, kopec, kousíček zahrady, vůně lipového dřeva v jeho dílně, reprodukováná hudba, především Beethovenova Pastorální, a vždy přítomný kamarád pes byly mu světem i zdrojem radosti, vedle vzpomínek na dětství a mládí, kdy „spával venku a přikrýval se deštěm“. Byla to tedy příroda, vedle ní ale i antika a její autoři. Vracel se k nim a četl je hojně, stejně jako příběhy biblické. Obojí bylo mu

zásadním zdrojem inspirace pro jeho sochařskou práci.

Ta krystalizuje ve dvou formou i obsahem protilehlých řadách a postihuje tak obě základní barvy života. Jedna zahrnuje témata existenciální s formou sevrženě dynamickou, to jsou jeho tmavé sumární plastiky a expresivní kresby. Ta druhá a převažující je slunná, navzdory osudu smírem a souzněním prozářená. Je osvobodivá a celé Jílkovo dílo jí vrcholí. Obojí se rovnocenně navzájem doplňuje. Je adorací přírodních sil i zobrazením věcí bytostně lidských, jako je láska, zrození, ale i tíha zápasu, utrpení a smrt. Malba s kresbou sochy doprovázejí; především ve chvílích vyčerpání namáhavou sochařskou prací se k nim uchyluje. Texty byly jeho samomluvou, ale ryzí kvalitou jejich sdělení jsou všemu ostatnímu naprosto rovnocenné - a někdy se i bezprostředně jeho soch dotýkají (například v textu o Charónovi).

Výstava, která bude v prostoru Rýmařovského muzea zahájena v sobotu sedmého listopadu v 16.00, potrvá do konce měsíce a končí v neděli 29. 11. 2009. Jste zváni na vernisáž i ke klidnější a pozornější prohlídce kdykoli poté.

Miroslav Koval

Z historie

Nové poměry za Viléma Rakouského

Plným jménem **Vilém František Karel Rakouský** se narodil roku 1827 ve Vídni jako pátý a nejmladší syn arcivévody Karla, rakouského vojévůdce z napoleonských válek a autora prací o vojenské strategii, který sne se srovnání i se slavnějším Clausewitzem. Otec Karel, florentský rodák, byl znám též jako člověk, který se snažil pomáhat z křesťanského přesvědčení politickým vězňům. Obraceli se na něj o přímluvu též karbonáři, bojovníci za svobodu a sjednocení Itálie, jejichž druhy věznili rakouská justice v kásematech smutně proslulého brněnského Špilberku. Vilémova matka Henrietta Nasavsko-Weilburská pocházela kupodivu ze silně věřící kalvinistické rodiny. Důvodem sňatku byl přes rozdílnost víry původ Henrietty z řad vysoké aristokracie rovné rodem arcivévodům, neboť nevěsty Habsburků musel schvalovat panující císař, a pokud někdo neakceptoval jeho rigidní názor na „rovnorodost“, byly následky nepříjemné (viz František Ferdinand d'Este a hraběnka Žofie Chotková). Pochopitelně se očekávalo, že nevěsta bude konvertovat k náboženství svého manžela a není známý ani jediný případ včetně uvedeného, kdy by tak neučinila.

Po celý život jej ovlivňovala chybějící mateřská láska, protože matku ztratil už jako dvouletý chlapec a přes jistě kvalitní péči četných guvernantek se o jeho výchovu staral především otec spolu s nejstarším Vilémovým bra-

trem Albrechtem (1817-1895), řízným vojákem s rusofilními sklony, jedním z nejbohatších Habsburků, šedou eminencí Františka Josefa I. a doslova pomníkem rakouského konservatismu, což na mladším bratrovi nemohlo nezanechat určité stopy. Roku 1842 začal s vojenskou kariérou jako většina Habsburků. Od pěchoty později přešel k dělostřelectvu a jako schopný důstojník to dotáhl až na c. k. polního zbrojmistra (vysoká hodnost v Rakousku a Německu, moderně bychom nazvali jeho obor logistikou) a generála-inspektora dělostřelectva. První válečné ostruhy si vydobyl v roce 1848 na ital-

Velmistr Vilém Rakouský (1863-1894)

ském bojišti. Osudnou se mu stala v prusko-rakouské válce tragická bitva u Sadové nedaleko Hradce Králové, kde prohrálo Rakousko díky zastaralé výzbroji i přes statečnost věrných českých pluků a země se stala postupně zcela závislou na militantním Prusku. Dne 3. července 1866 v bitevní vřavě přežil se šťetím vážné zranění hlavy. Během života získal statečný voják řádku vysokých rakouských i cizích vyznamenání. Jak bývalo tehdy zvykem, stal se symbolickým plukovníkem-majitelem rakouských i zahraničních jednotek: čtvrtého pluku tzv. Deutschmeistrů, jednotek se vztahem k řádu, dvanáctého pěšího pluku, třetího pluku sborového dělostřelectva, ba jmenovali jej i náčelníkem ruské jízdní baterie a velitelem prvního východopruského pluku polního dělostřelectva.

Svou řeholní dráhu zahájil již roku 1845 jako aspirant řádu německých rytířů a po složení tří povinných slibů ve Vídni v chrámu U devíti kůrů andělských obdržel jmenování koadjutorem a budoucím nástupcem velmistra Maxmiliána Josefa d'Este. Celoživotní hodnost velmistra přijal roku 1863 po smrti Maxmiliánově. Pokračoval v díle svého zaměřenějšího předchůdce a zakládal další kněžské konventy (Lana 1855, Opava 1866). Ve své praxi se však více zaměřoval na vojenské aspekty poslání řádu ve službách habsburského rodu. Osobně dohlížel nad výběrem mladých zájemců o působení v rytířské slož-

ce řádu a upřednostňoval ty, u nichž bylo možno sledovat vlohy pro vojenství. Specializovaná výuka i výcvik měly vychovat z řádových adeptů elitní důstojníky císařovy armády. Vzhledem k tomu, že řádovými rytíři nebyli výhradně Rakušané či Němci, jak by mohl název evokovat, ale i občané sousedních zemí, týkal se obdobný výběr a výuka i jich, ovšem s předností pro příslušníky států spřátelených. Sám, jak jsme se již zmínili výše, byl profesionálním příslušníkem rakouské a později rakousko-uherské armády, ostatně vojákem byl ne jeden z jeho předků již hluboko ve středověku.

Na rozdíl od jeho předchůdce, vzdělaného a kulturního člověka pohybujícího se spíše v duchovní dimenzi života, je možno považovat jej spíše za poněkud suchopárného praktika a rázného vojáka, jak to bylo v jeho rodové linii tradicí. V jedné věci však většinu svých soudobých kolegů převýšil, přikládal totiž mimořádně vysoký význam rakousko-uherské lazaretní službě, kterou budoval s úspěchem a vyšší kvalitou než jiní a do jejichž služeb zapojil výhradně příslušníky

a příslušnice řádu německých rytířů. Vyhověl tím i tradici, protože řád vznikl jako špitální bratrstvo. Na jeho počátku řádu stálo několik stanů z plachet lodí, pod nimiž získali roku 1190 přístřeší vojáci třetí křížové výpravy zranění při dobývání Akkonu. Po dobytí města získal vznikající řád poblíž brány sv. Mikuláše pozemek a nemocnice dostala zděnou podobu. Původně tedy nevznikl rytířský, ale špitální Řád bratří Německého domu (špitálu) blahoslavené Panny Marie v Jeruzalémě, jak zní jeho přesný název od roku 1127, teprve později přistoupila i rytířská složka. V druhé polovině liberálního 19. století již většinou zájemce nijak na řádu nepřitahovala řeholní kázeň ani řeholní sliby a jejich plnění, což vedlo zcela realisticky velmistra k tomu, že inicioval vznik institutu tzv. neřeholních členů řádu, nevázaných celibátem a povinnostmi kněze. Vzhledem k tomu, že v konzervativních rakouských, českých, polských, jihoslovanských a dalších zemích monarchie stále přetrvávalo výsadní postavení tradiční šlechty se všemi dosti přísnými pravidly, např. ztrátou šlechtictví

(stavu, titulu i erbu) při „poklesu“ mezi nearistokratická povolání (řemesla apod.), kriminálním činem, nerovným sňatkem či z jiných důvodů, což bylo ještě přísněji a stejně nesmyslně dodržováno v rozsáhlém rodu Habsburků, musel velmistr hledat nové cesty k posílení Řádu. Zavedl některá nová pravidla, podle nich rozšířil řady řehole o tzv. čestné rytíře vybírané z řad nobility a mariány, kteří měli občanský, neurozený původ. Zemřel 29. července 1894 ve Weikersdorfu v Dolním Rakousku po úrazu, který si způsobil při pádu z koně, a jeho tělo odpočívá s habsburskými příbuznými ve vídeňské kryptě u kapucínů.

Mgr. Jiří Karel Adam, P.: *Řád německých rytířů a jeho působení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha 2005; Štěpán, V.: *Historie zámku Bruntál*, Bruntál 1998; Jan, L., Skřivánek, F.: *Němečtí rytíři v českých zemích*; *Společ. přátel hradu Bouzova, Třinec 1992: Řád německých rytířů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*; Hamanová, B.: *Habsburkové*, Praha 1996; Pinkava, V.: *Okres Unčovský a Rýmařovský*, Brno 1922

Muzikantská čajovna

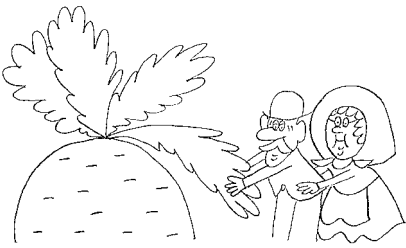

**VÁS ZVE
NA POHÁDKY:**

„O veliké řepě“

„Proč si s prasátkem
nikdo nechtěl hrát“

„Kůzlátka a vlk“

**v MUZIKANTSKÉ ČAJOVNĚ
dne 3. 11. 2009 v 17.00**

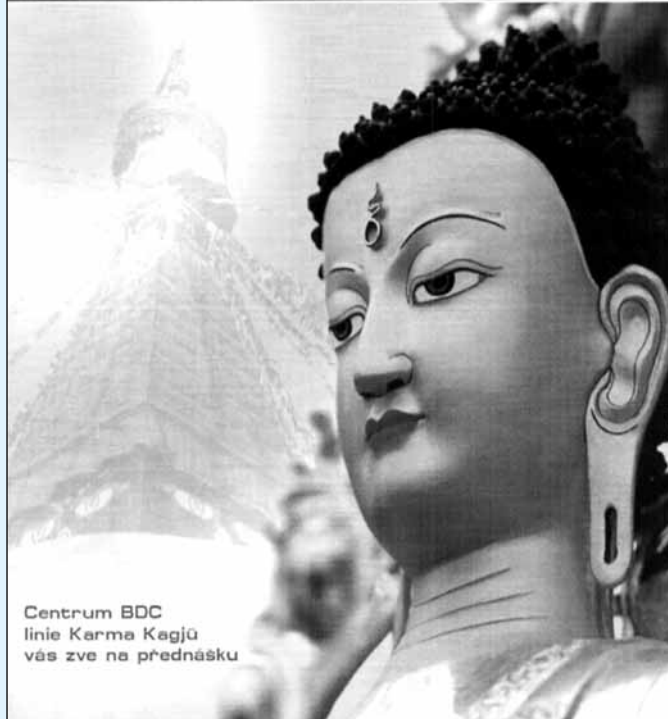
SAHADŽA JÓGA

*Chcete se naučit medítovat?
Přijďte si to vyzkoušet do MUZIKANTSKÉ ČAJOVNY*

*Čtvrtek 5. 11. 2009 v 18 hodin
Zvou Sahadža jogini z Rýmařova:
S. Lašáková, L. Hradil, F. Coudre*

www.BUDDHISMUS-DIAMANTOVACESTA.cz

Centrum BDC
linie Karma Kagjü
vás zve na přednášku

BUDDHISMUS DIAMANTOVÉ CESTY

EMOCE Z POHLEDU BUDDHISMU

Úterý 03. 11. 2009 od 19:00 hod.

RÝMAŘOV - Muzikantská čajovna

Přednáší český cestující učitel Jaroslav Pešta
žák lamy Oleho Nydahla www.buddhismus-diamantovacesta.cz

Servis služeb

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,
zve seniory k návštěvě **KAVÁRNIČEK**
každé liché úterý v budově střediska
na třídě Hrdinů 48 v Rýmařově.

Začátek vždy ve 13.30. Ukončení posezení 15.30-16.00.

Kdo není schopen dojít do kavárny, může využít odvoz
v den setkání v 13.30 od hotelu Praděd.

Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity,
které byste sami nepodnikli.

Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termín kavárniček na II. pololetí roku 2009:

Každé liché úterý v měsíci: 3. 11., 17. 11., 1. 12. a 15. 12.

Srdečně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

pondělí-pátek: 9.00-12.00, 13.00-17.00

sobota: 9.00-12.00, 13.00-16.00

neděle: 13.00-16.00

Ohlédnutí

Sonia, Vernon, Leon a ti druzí

Tak to tu ještě nebylo. Muzikál v rýmařovském divadle! A ne od neznámého autora, ale od dvou výrazných amerických tvůrců - Neila Simona a Marvinu Hamlische. Muzikál komorní, inteligentní a bravurně napsaný. Nese název Song pro dva.

Hned v úvodu je třeba poznamenat, že celé představení mělo profesionální úroveň. Výkon dvou protagonistů, jejich hledání, diskuse a vzájemné poznávání, jsou komické, a přitom člověčensky opravdové. Základním prvkem muzikálu je radost ze života, zdravý vtip a pravý cit. Ději slouží hudba, tanec, mluvené slovo nenásilně přechází ke zpívanému.

Našemu Pradivadlu se podařilo uvést na jeviště Song na skvělé úrovni, to nám potvrdili diváci přítomní na premiéře. Pan Jiří Konečný měl možnost realizovat svůj herecký a režijní sen. To se mu s přesvědčivostí podařilo. A podařilo se mu také najít spoluhráčku vysokých kvalit hereckých, pěveckých i tanečních - Martinu Hrbáčkovou. Když k tomu připočteme hudbu, kterou nahrál Petr Laštuvka se svými kolegy hudebníky ve studiu Espace v období leden-červen 2009, výsledek byl výborný. Scéna a kostýmy od Martiny Kohoutkové - skvělé a originální. Víte, kolik ochotných divadelních nadšenců pomáhalo při samotném představení? Dvacet dva.

Kolik sponzorů a lidí, kteří mají rádi divadlo, se najde v našem městě, to je radostné zjištění. Děkujeme vám, že v Rýmařově žije fenomén, který nese název DIVADLO. *K. Sicová a B. Filipová*

Moravskoslezský kraj informuje

Rozvoj cestovního ruchu v kraji podpoří nová strategie

Krajské zastupitelstvo schválilo Marketingovou strategii rozvoje cestovního ruchu, která bude udávat směr rozvoje turismu do roku 2015. Strategický dokument má za úkol podpořit čerpání evropských financí právě v oblasti cestovního ruchu a zároveň ukazuje, jakými směry by se měl Moravskoslezský kraj ubírat při své propagaci.

„Cílem strategické podpory cestovního ruchu, kterou představuje nová strategie, je mimo jiné zvýšení návštěvnosti turistů v kraji, ale také prodloužení délky jejich pobytu,“ řekl náměstek hejtmána pro cestovní ruch Jiří Vzíentek.

Tvorba marketingové strategie cestovního ruchu, kterou byla pověřena ostravská Agentura pro regionální rozvoj, trvala jeden rok. Průběžně byly provedeny detailní průzkumy poptávky v České republice a ve třinácti dalších evropských zemích, formou námětů a připomínek se do přípravy zapojilo zhruba sto padesát aktérů a odborníků z oblasti cestovního ruchu. Strategie byla rovněž obohacena náměty zpracovatelů z oblasti životního prostředí tak, aby rozvoj cestovního ruchu respektoval potřebu ochrany významných přírodních památek.

„V rámci provedených analýz lze za nejcennější považovat především průzkumy mezi potenciálními i stávajícími návštěvníky. Právě oni dokážou nejlépe napovědět, jakým směrem se má rozvoj cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji ubírat,“ dodal Jiří Vzíentek.

Spolupráce mezi aktéry v cestovním ruchu, propagace kraje a především vznik nových aktivit – to jsou tři klíčové oblasti, o které by se měl opírat rozvoj turismu.

Akční plán definuje asi tři sta plánovaných

projektů, kterým má strategie poskytnout oporu MSK. Díky snaze posunout rozvoj cestovního ruchu dále připravil kraj s ARR a ÚRR systém podpory tří prioritních lokalit, v rámci kterých půjde o systematickou podporu na daném území – jednat by se mohlo například o investice do lázní Karlova Studánka, využití termálních pramenů na Jablunkovsku a vznik doprovodné infrastruktury, vznik zábavního areálu kolem sáňkařské dráhy ve Starých Hamrech apod.

Právě fungující spolupráce mezi zástupci kraje, měst, obcí a soukromého sektoru by měla být základním stavebním kamenem rozvoje cestovního ruchu. Hlavní roli by měl v budoucnosti sehrát především Moravskoslezský kraj společně s klastrem cestovního ruchu, který sdružuje zejména regionální podnikatele v turismu. Důležitá bude rovněž koordinace aktivit se zástupci turistických oblastí (Jeseníky, Opavské Slezsko, Poodří – Moravské Krasno, Ostravsko, Těšínské Slezsko a Besky-

dy), ale také s představiteli sousedních krajů, to především při propagaci dvou nejvyšších pohoří – Jeseníků a Beskyd.

Propagace kraje bude probíhat odděleně pro českou a pro zahraniční klientelu, přičemž za nejdůležitější zahraniční trhy lze považovat sousední státy a Litvu, Lotyšsko, Ukrajinu a Rusko. Českým klientům bude kraj nabízet především možnosti v oblasti poznávací turistiky, lázeňství nebo aktivního vyžití. Zahraničním turistům pak budou navíc prezentovány možnosti relaxace a zábavy, to vše jako kvalitní a zároveň cenově dostupné.

V období do roku 2015 bude pro rozvoj cestovního ruchu stěžejní modernizace a budování atraktivit a ubytovacích zařízení s využitím finančních prostředků z evropských fondů. V tomto ohledu strategie doporučuje podporu řady projektů, současně však stanovuje tři prioritní lokality, které by měly být podpořeny stovkami miliony korun z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Jedná se o oblasti Jablunkovska, Karlovy Studánky s Malou Morávkou a Ostravice se Starými Hamry.

„Tyto tři oblasti budou ještě v letošním roce vyzvány, aby zpracovaly integrované plány rozvoje území, ve kterých si samy stanoví prioritní projekty na podporu rozvoje cestovního ruchu,“ uzavřel náměstek hejtmána Jiří Vzíentek.

Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu je k dispozici on-line na webu Moravskoslezského kraje www.kr-moravskoslezsky.cz v sekci Veřejná správa – Cestovní ruch.

*Bc. Šárka Vlčková, tisková mluvčí,
odbor kancelář hejtmána kraje*

Kam na výlet

Čím se můžeme potěšit, když ptáci odlétnou

Setkáváme se (resp. můžeme se setkávat) s nimi denně. Celoročně nebo sezónně. Ptáci. Zpestřují naše vycházky do přírody zpěvem i zjevem. Mezi celoroční obyvatele u nás patří např. ptáci pěnkavovití, krkavcovití, datlovití, sýkory, sovy, někteří dravci a další. Mezi sezónní čili tažné ptáky patří např. čápi, vlaš-

tokvy, skřivani, drozdi, pěnice, špačci, budníčci, lejsci a mnozí jiní. Přilétnou, doslova rozjásají vzduch i naše nitra, vyhnízdí a už se zase chystají k odletu. Mezi první „zběhy“ patří čápi bílí, kteří náš kraj opouštějí někdy již koncem srpna. Také rorýsi se poroučejí záhy a postupně mizí další ptáci. Ale příroda nezůstane na avifaunu tak chudou, jak by se snad někteří domnívali.

Zatímco naši ptáci odletěli či odlétají, stěhují se naopak k nám někteří ptáci ze severu, aby zde přezimovali. Mezi první takové severské hosty patří pěnkava zvaná jikavec (*Fringilla montifringilla*), kterou můžeme zastihnout už v polovině října. Je stejně velká jako naše pěnkava obecná, ale pestřeji resp. kontrastněji vybarvená. Zdrží se u nás po celou zimu, někdy až do dubna, ačkoli jedenkrát jsem ji zastihl ještě 14. května (Velká kotlina 1988).

Dále se u nás objevuje čečetka zimní (*Carduelis flammea*), která též patří mezi pěnkavovitě. Je menší než jikavec a poznáme ji podle karmínové skvrny na temeni hlavy a černé skvrny pod zobáčkem. (Splést si ji můžeme s podobnou konopkou obecnou, která u nás hnízdí a je stěhovavá jen z části, takže výskyt obou ptáků se může překrývat.) Z dravců k nám zalétá, a to až z tundry, káně rousná (*Buteo lagopus*), kterou stejně jako ji-

kavce a čečetku můžeme někdy vídat už v říjnu. Velikostí se vyrovná káni lesní. Je celkově světlejší, zejména ve spodní části křídel, bezpečným rozpoznávacím znakem je však bílý kostřec.

Mezi nejkrásnější hosty ze severu patří nepochybně brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*). Objevuje se někdy ve velkých hejnech, někdy zřídka nebo vůbec. Ale když už tady jsou, stojí to za to. Navíc nejsou plaší, a proto si je můžeme dobře prohlédnout. Tělo brkoslava je šedo-rezavo-hnědé. Na hlavě má zřetelnou chocholku a pod zobákem stejně tak zřetelnou černou skvrnu, zatímco konec ocasu je jasně žlutý a na konci ručních letek jsou drobné červené skvrny. Nejčastěji se zdržuje na jeřábech a keřích s bobulemi, jimiž se živí. Dovolí nám přiblížit se jen na několik málo metrů. Výskyt a zjev brkoslava je pro milovníka přírody opravdu zážitek. V listopadu 1988 jsem jej fotografoval v zahradě Hedvy, naposledy jsem je u nás zaznamenal v prosinci 2005 přímo ve městě na Okružní ulici u autobusového stanoviště a v okolí města. Hostů ze severu je víc, například vodní ptáci, ale ti naším krajem jen prolétají. Vyhledávají nezamrzlé vodní plochy nebo letí dál na jih.

Za KČT Miloš Zatloukal

Objektivem rýmařovských fotografů

Zapomenuté světlo

L. Kebisková

Úsměvně

Jak nám zní?

Jsou slova, která hladí a zní mile - jsou libozvučná. Na Slovensku udělali malý průzkum, která slova lidé považují za pěkná, a zde je pět nejhezčích: čučoriedka, babätko, anjelik, gulôčka a mamulienka (tedy borůvka, miminko, andílek, kulička, maminečka).

Jakpak asi dopadne pořadí líbezně zvukových slov u nás? Průzkum se chystá, teď proběhl závěr hlasování o „Knihu mého srdce“.

Takže trochu předběhnu. Každému zní mile jeho vlastní jméno, to říkají psychologové. Kája, Karlík, Karlíček, Eva, Evča, Evička, Evinka. Určitě se mezi milá slova dostanou zdobněliny a taky nebudou chybět pojmenování jídel. Naše maminka přinesla chlebiček, udělala obídek, tatínek si dal pivíčko, ostatní vínečko. Sousedé mají miminko, taková beruška, leží v postýlce, prdelka malá, andělíček. Má malou kasičku a v ní penízky, bude z něho šetřílek.

A teď si vyslovte džbán, hřbitov, srdce, záprtek, drbna, tchoř, tchyně, smrt, srst, urna, norma, Chuchle.

Vlk sth' smě srst. Krize? Naši neurvalí političtí páprdové si hrají na monarchy. Mají strach z prasečí chřipky a ptačího moru v Číně. Potažmo ze scvrkávání svých platů. Moje přítelkyně ze Slovenska pokládala za úplně nejhorší slovo žžala. Vepř, napřesrok, skrz naskrz, hedvábí, zeměžluč, Brno, Břidličná, Rýmařov, Postoloprty, Rýbr-coul, chřtán, zvěř, psisko, barabizna, humor, jeskyně, přečerpávat, vychrstnout, zastříhnout, sršeň, mlha zřídla ve čtvrtek...

Líbí se vám Punťa, nebo Puntá? Jak nám zní? Si

Zpravodajství města Břidličné

Břidličná přivítala nové občánky

Další vítání dětí, tento slavnostní akt, v pořadí letos třetí, se uskutečnil v sobotu 17. října 2009. Pro velký počet pozvaných miminek, která by se se svým doprovodem rodičů, prarodičů a příbuzných najednou nevešla, museli členové Sboru pro občanské záležitosti naplánovat vítání občánků nadvakrát. První vítání začalo už v 9.30 a následující o hodinu později. Pozváno bylo

celkem devatenáct občánků, ale několik se nedostavilo s omluvou onemocnění, ti budou pozváni na příští vítání. Na úvod všechny přivítala matrikářka Zuzana Cabáková a popřála všem příjemný zážitek z následující půlhodinky. První přišly blahopřát děti z místní ZŠ svým pásmem básní, ukolébavek a písniček. Všem se to moc líbilo a odměnilo je potleskem. Slavnostní projev

k přítomným přednesl předseda SPOZu Rostislav Malík. Poté nemohlo následovat nic jiného než podpisy do Pamětní knihy všech zainteresovaných. A už tu byly opět děti a předaly maminkám a tatínkům krásné kytičky a také dárečky pro jejich ratolesti. Na závěr paní matrikářka popřála miminkám zdraví a rodičům trpělivost a lásku, kterou si ti nejmenší určitě zaslouží měrou vr-

chovatou, a zároveň vyslovila přání, abychom se tady při podobném aktu opět s některými setkali. Po nezbytném velkém fotografování byla první slavnost ukončena a další ve stejném duchu pokračovala se stejným scénářem vzápětí. Děkuje všem, kteří se na této záležitosti organizace podíleli a určitě z toho měli radost a dobrý pocit.

Foto a text: Daniel Mach

Dobry počín MěÚ

Až do letošního podzimu měly hlavně maminky s kočárky řešit u městského úřadu velké dilema. Buďto nechat kočárek pod schodištěm budovy, anebo někoho poprosit, zda by s kočárkem pomohl dostat se nahoru, aby mohly navštívit úřad nebo místní poštu. Od podzimu je tomuto problému konečně odzvoněno. Jedna maminka to kvitovala s povděkem, když řekla: „Nevím, jak vám, ale mně udělalo velkou radost, že tento velký nedostatek před budovou úřadu je konečně napraven a já již nemusím, když jdu na úřad nebo poštu, parkovat kočárek s miminkem daleko od vchodu na chodníku u cesty, kde jezdí auta,“ a dodává: „Jen tak dál, jen více takových maličkostí!“

Foto a text: Ing. Liba Kovářiková

Akce ve sběru

Tento týden vyšlo další číslo školního občasníku Génius a v něm výzva pro žáky i občany Břidličné týkající se sběru. Podpořme naše děti a pomozme jim v jejich úsilí. Jak a co sbírat?

- 1) papír** - sběr starého svázaného papíru probíhá už jen do 23. 10. 2009. Nosit papír lze i později, ale 26. 10. 2009 bude přistaven kontejner, který by bylo skvělé naplnit.
- 2) zářivky a úsporné žárovky** - u vchodu do školy je nádoba na nefunkční zářivky, kam mohou nosit sběr nejen děti, ale i ostatní obyvatelé. Dvůr školy je otevřen ve dnech Po, St, Pá od 7 do 15 hod., Út, Čt od 7 do 16.30.
- 3) Odměna za sběr starých baterií** bude brzy ve škole - stolní fotbal. Hurá! Ve sběru baterií pokračujeme.
- 4) Stále pokračuje sběr hliníku, vršků od petek a elektroodpadu.**
- 5) neplatné mince - 10, 20 a 50 haléřů** - sbírka potrvá od 22. 10. do 30. 11. 2009. Kasičky budou i na obvyklých místech v areálu firmy Al Invest, městském úřadě, potravinách a stejně jako loni žáci rozhodnou, na kterou charitativní akci poputuje výtěžek. ZŠ Břidličná

Krytý bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost v listopadu

Pondělí 14.00-20.00	Úterý 14.00-17.00
Středa 14.00-20.00	Čtvrtek 14.00-19.00
Pátek 14.00-20.00	Sobota 13.00-20.00
Neděle 13.00-20.00	

Aerobik se koná každé úterý od 17.00 do 18.00 a ve čtvrtek od 18.45 do 19.45.

Teplota bazénu 28 °C (malý), 26 °C (velký), teplota vzduchu 29 °C.

Z okolních obcí a měst

Kaštánkohraní v Nedělní škole ve Stránském

Po delší odmlce zapříčiněné stavebními úpravami prostory Nedělní školy opět ožily.

V sobotu 10. října se zde konalo odpoledne věnované dětem a jak název akce napovídá, šlo o podzimní hrátky. Původně se akce měla konat venku, ale tam vládlo nevlídné deštivé počasí. Naopak atmosféra v Nedělní škole byla příjemná. Veselé štěbetání dětí, moudré rady dospělých při tvoření postaviček, lodiček či mandal z rozmanitých přírodních materiálů, teploučko, voňavý čaj, a aby dětem nebylo líto, že letos počasí nepřálo tradičnímu táboráku a pečení brambor, pořadatelé bram-

bory upekli alespoň v troubě. Dětská fantazie opravdu nezná mezí, a tak vznikaly postavy reálné, ale i vysněné a hlavně tvorba mandal z kaštanů, listů, větví, kamínků... to bylo pro děti nové a vydržely tvořit dlouho a se zájmem. Malí kreativci se loučili se slovy: „Teto, až zase přijedeme, upečíš nám brambory a zase budeme něco vyrábět, jo?“

Prostě i ve škole může být přátelská atmosféra. Pokud je to ke všemu naše škola Nedělní, návštěvníci svou fantazii mohou naplno rozvinout.

*Za občanské sdružení Stránské
Vladimíra Křenková*

Foto: archiv OS Stránské

Večery s hudbou v Arctic Parku

S dalšími blížícími se víkendy přináší Arctic Park v Křížově nabídku dalších akcí, na které organizátoři srdečně zvou. 30. října v pátek v 19 hodin se v Arctic Parku opět rozezvou kytary již křížovské stálíce - kapely Hubertus. A kdo Hubertáky zná, ví, co má čekat, kdo nezná, nechť se nechá příjemně překvapit. Pořadatelé zvou také na poslední říjnový víkend 31. 10., kdy bude připraveno Tvůrčí odpoledne pro děti - barvičky, dřevěná zvířátka, něco pro děti plné

fantazie. K dispozici budou jak projížďky na koních a různé venkovní aktivity, tak i teplo hořícího ohně, nápoje a něco na zub. Týž den od 11 hodin bude probíhat i Paintballová bitva o Křížov. Tříčlenná družstva se mohou hlásit na 773 630 443. Vítěze čeká finanční odměna a třicetilitrový sud piva. Bude se hrát na křížovském paintballovém hřišti a na vše bude dohlížet rozhodčí. Těšíme se na vás!

Zuzana Kubáňová

Oznámení o veřejné dražbě

Dovoluji si Vás informovat o konání veřejné dobrovolné dražby, která se uskuteční v obci Malá Morávka dne 5. 11. 2009 v sále restaurace „U křížku“. V této dražbě bude obec Malá Morávka nabízet k prodeji tři stavební pozemky. Podrobné informace o dražbě a dražených pozemcích jsou popsány v dražebních vyhláškách, které jsou k dispozici na www.malamoravka.cz.

Ondřej Holub, starosta obce

Z historie okolních obcí

Neslavný konec barokního kantora J. G. Lindnera

Počasí roku 1656 bylo podobné tomu letošnímu vytrvalým suchem, houby asi těž nerostly, a tak se dvě lomnické stařeny musely vydat hluboko do temného lesa pod Slunečnou, aby nasbíraly nůše jemného lesního mechu. Dvakrát týdně byl v Ryžovišti trh a po mechu byla

poptávka. „Lepší lidé“ jej tenkrát používali namísto dnešního toaletního papíru. Ženy zabrané do plundrování hebkého mechu doslova zkoprněly, když z houští vyšla neznámá postava v bílém rubáši a s podivnou čepicí na hlavě. Zjevení neslo v levé ruce dřevěný kříž a v pravé jakési pa-

pírové tabulky, obrátilo se k místu, kde jindy zurčel pramen lesní studánky, a začalo propěvovat jakousi neznámou litanii, máváje při tom jak křížem, tak cedulkami. Stařenky neváhaly ani chvíli, vzaly nohy na ramena a pelášily směrem ke vzdálené dědině, mech - nemech, trh - netrh.

Téměř bezdechě doběhly do obce a hned k rychtáři Kallerthovi. Ani nestačily svůj příběh dokončit, když je starosta odpálkoval ke kostelníku Hoffmannovi, majícímu pod palcem sféru duchovní, neb faráře zde nebylo. Dobrý ten muž usoudil, že může jít o čerta poslaného sem protestantskými kacíři a vydal se, posílen ponocným, hrobníkem, a rychtářovými pacholkami, do lesa ku „zjednáni pořádku ve jménu Víry a vrchnosti“. Mezi lesními stromy však nepotkali čerta, nýbrž bývalého kantora, varhaníka, výkupčího erárního sena

a ovsu, též zvoníka proti mračnům, obecního písaře a tak dále, učitele J. G. Lindnera staršího. Na tom by nebylo nic tak divného, nebýt faktu, že pod širokým pláštěm učitelovým byla vidět jakási dlouhá bílá košile a v košíku zase masivní kříž ze sukovitých větví. Na otázku, zda ty věci snad našel, odpovídal kantor Lindner zmateně a prokazoval se lepenkovými tabulkami s černými písmeny alfa a omega. Nebylo pochyb, podivný zjev z lesa byl právě on.

A to byl počátek učitelova konce. Právě této neobvyklé události můžeme děkovat za seznámení s „životaběhem“ této barokní osobnosti, s jeho košatými osudy a peripetiemi. Stalo se to brzy po kostelníkově poníženém udání vrchnosti na Sovinci, kde rukou Lindnerova syna, též učitele, přišel hlášení plně zmatenin o podezřelých z hřivovosti spojené s neslychanými nemravnostmi konaný-

mi v houštinách poblíž studánek u Slunečné i o kacírských sešlostech tamtéž, o vyzvání pohanských božstev spolu s oplzlostmi a tak dále. Fantazii se meze nekladly a fakt, že to psal vlastní Lindnerův syn, neb udavačský kostelník psát neuměl, vypovídá mnohé o atmosféře doby.

Kantora J. G. Lindnera staršího zbavili funkce a povolali jej k panskému výslechu. Nebylo to ani tak v důsledku udavačského hlášení, jako spíše z příčiny pochybení po stránce hygienicko-zdravotní. Mimo zmíněné učitelství a další výše uvedené aktivity totiž Lindner starší i podnikal. Ponechme stranou otázku, kdy asi učil, a to dokonce na dvou školách zároveň, lomnické a tylovské, a vraťme se jeho byznysu. Lindner ve spolupráci s hrnčářem Pöschlem čerpali ze studánky pod Slunečnou „zázračně oživující vodu“, kterou prodávali jednak na trzích, jednak ji dodávali do tzv. vyšších kruhů včetně sovinecké vrchnosti. Nic nevadila dnešním jazykem řečeno proflákllost obou s bývalým protestantským panstvem. Ostatně, oba včas přehodili výhybku na tu správnou, katolickou kolej hned po roce 1624, kdy nastala rekatolizace. Tehdy učitelský mládenec Lindner

zprivatizoval bývalou školu a podílel se na pálení knih a obrazů, aby vzápětí učil něco zcela jiného v jiném stavení, nezasazeném kacírskými duchy. Hrnčář Pöschl odhodil habánskou víru, oba vztyčili velký dřevěný kříž, hrnčář dělal hliněné láhve a vozil je do lesa ke studánkám, Lindner pak dohlížel na plnění vodou a následnou expedici. Velkým milovníkem vody z Jelení a Čertovy studánky pod Slunečnou byl prý J. G. Ruprecht se svou družinou, velení hradu Sovinec. Asi jim po přemíře kyselých kořalek voda svou zásaditostí vyrovnávala trávení. Složení vod je totiž podobné kyselce z Ondrášova, už tehdy konkurencí čerpané.

Tak dlouho se chodilo se džbánem pro vodu zpod Slunečné, až padla kosa na kámen, lze parafrázovat přísloví. Parta kolem hejtmana Ruprechta (a prý s nimi měl být i sám městský správce Antpinger) si jednou, snad po nějakém kořalečném dýchánku, spravovala zažívání vodou od firmy Lindner-Pöschl. Asi bylo horké léto, voda jistě nefiltrovaná a vícero dní stará a navíc - bůhví kdo a co do té vody v lese přidal, že ano. Zkrátka a dobře, páni i kmáni dostali z té oživující vody úpornou běhavku.

Viník byl jasný: Lindner! Když

k tomu připočtete barvitě udání a obvinění od mravnostních přečinů přes hýření až k velmi podezřelému čarování v bílém rubáši, závěr mohl být jediný: zavřít toho chlapa! Povolali učitele na Sovinec a zavřeli ho do šatlavy. Lindner to určitě těžce nesl, měl tehdy už asi sedmdesát let a tehdejší žaláře měly k pohodlí daleko. Napsal tedy prosebnou, poníženou a plačtivou suppliku s vyzvednutím svých politických zásluh v boji proti dábelskému protestantství a tu adresoval na zámek v Bruntále. Neopomněl ani zásluh při výkupu ovsa a sena pro císařskou jízdu v nedávno skončené válce.

„Pustte toho trotla,“ zazněl verdikt po zevrubném seznámení s případem na místech rozhodujících. Tak ho pustili. Celý schvácený přišel navečer do rodné Lomnice, ulehl šťasten do postele a do rána zemřel. Stalo se tak v jednom z jeho dvou domů, dnes č. 33.

S úmrtím kantora a byznymena i bonvivána a mnoha aktivit provozovatele zašlo na úbytě i čerpání vody ze studánek. Pöschl se rozpomenul na své novokřtěnské kořeny a emigroval do Uher, čímž zaniklo i hrnčářství. J. G. Lindner mladší byl pak v Lomnici celých jednačtyřicet let učitelem, varha-

níkem a zvoníkem proti zlému počasí. Po jiných stránkách ve šlápějích svého otce nešel. Když ho roku 1697 pochovávali, tak nebylo nad hrobem opomenuto říci, že „nemravností, hýření a vyzváním duchů po celý svůj ctostný život vzdálen byl“. Jablko spadlo daleko od stromu. Odečteme-li určitou nadsázku, musíme konstatovat, že i v baroku se dařilo mnohavrstvým, z bohatého koše životních příležitostí užívajícím osobnostem. Lomnický Lindner starší k nim určitě patřil. Když pak po roce 1900 zkoumal nadučitel Zöller archivy a dělal si výpisky k Lindnerům, položil si též otázku, proč ten Lindner v tom bílém rubáši běhal po lese? Došel ke stejnému závěru jako o téměř sto let později badatel Bezděčka: léto bylo nadmíru suché, studánky vysychaly a Lindner tak vyčaroval vodu...

Někdy ve třicátých letech minulého století se to vše mělo stát filmovým příběhem, byly pořizeny i některé fotografie. Pak vše utichlo, přišla válka. Ještě před tím běhal dosti obnažen po lese jiný muž, snažil se tak vyvolávat duchy starých Germánů - o tom ale třeba někdy přistě.

Jaroslav Chytil

Seriál

PRVNÍ POMOC U DĚTÍ:

Informace Místní skupiny ČČK - První pomoc při otravách

44. Otrava léky

Jedná se o nejčastější otravu u dětí, léky svou barvou, tvarem, často i chutí (např. sladké a vonavé sirupy) dítě přímo lákají k požití. V devadesáti procentech případů jde o náhodné požití, v deseti procentech se jedná o léčebný omyl (laický i lékařský) - předávkování po opakovaném podání léku (oběma rodiči, dítě se léčí samo...), záměna počtu kapek za mililitry nebo lžičky, záměna sirupu na odkašlávání za éterické oleje, peroxid vodíku, lampový olej, desinfekce, podání léku pro dětský věk nevhodného nebo podání nepřiměřeně velké dávky.

Opatření při otravě léky:

- pokud jste svědky toho, že dítě požílo léky, **pokuste se vyvolat zvracení**. Dítě si přehněte přes koleno tak, aby mělo hlavu níže než trup a podržděte mu prstem nebo šetrně rukojetí lžice oblast kořene jazyka. Pokud se nedaří vyvolat zvracení, neztrácejte tím čas! Nikdy nepoužívejte roztok kuchyňské soli, mohl by sám vyvolat otravu.

- **poďte tři, pět až deset tablet aktivního**

uhlí rozdrceného na dně sklenky a smíchaného s čajem nebo vodou. Nikdy nepodávejte šumivý nápoj!

- **pokud již došlo k poruše vědomí** (dítě se motá, usíná), nikdy **zvracení nevyvolávejte**, hrozí vdechnutí žaludečního obsahu a dušení. Nedávejte dítěti nic jíst ani pít, nepodávejte ani aktivní uhlí! Ošetření již patří do rukou lékaře. Je potřeba předejít vdechnutí zvratků, uložte dítě do stabilizované polohy. Vezete-li dítě do nemocnice, položte jej na břicho šetrně přes vlastní kolena a hlavu otočte na stranu, raději však zajistěte dopravu přivolanou Zdravotní záchrannou službou.

- **je-li dítě v bezvědomí, uložte jej do stabilizované polohy**, zabraňte jeho prochladnutí, kontrolujte průběžně jeho základní životní funkce - dojde-li k jejich poruše, zahajte resuscitaci

- **nikdy otravu léky nepodceňujte**, i po požití třeba jen jedné tablety. Existují léky, které mohou dítě ohrozit i v tomto případě. I po požití malého množství léků zdánlivě neškod-

ných (vitamíny, antibiotika, antikoncepční tablety, Natrium floratum apod.) se vždy poraďte s Toxikologickým informačním střediskem o dalším postupu.

Prevence otravy léky:

- všechny léky uskladňujte tam, kam děti nedosáhnou a nemají přístup, skříň uzamykejte
- neuzívejte léky v přítomnosti dětí, nepřesvědčujte je při podávání léku, že lék je pamlsek, lék má pomáhat zbavit se nemoci
- nepodávejte dětem léky při nedostatečném osvětlení, hrozí jejich záměna
- nevyhazujte prošlé léky do odpadkového koše, nedávejte dětem lékovky na hraní
- hlídejte kabelky návštěv, starším lidem nepřpravujte léky volně na stůl
- nepřesypávejte nikdy léky z originálního balení do jiné krabičky. Před podáním zkontrolujte příbalový leták, léky podávejte podle pokynů uvedených zde a podle pokynů lékaře.

MUDr. Pavel Srnský (První pomoc u dětí)

Rýmařovští cestovatelé a jejich zážitky

Expedice Napříč Amerikou 16. 7. - 16. 8. 2009 aneb S manželi Sovišovými po národních parcích USA 1. část

Člověk je tvor zvědavý, obzvláště jedná-li se o poznávání něčeho nového a podnětného. K nejčastějším aktivitám spojeným s poznáváním patří zcela jistě cestování a objevování přírodních krás a pozoruhodností nejen v rodné zemi, ale také v cizích krajinách. V Rýmařově se najde dost odvážných a zapálených cestovatelů, kteří projeli za poznáním velký kus světa. A naše redakce se rozhodla se čtenáři podělit o jejich příhody prostřednictvím nové rubriky s názvem Rýmařovští cestovatelé a jejich zážitky.

V prvním seriálu, který bude vycházet na pokračování do konce tohoto kalendářního roku, se vypravíme s manželi Sovišovými po národních parcích Spojených států amerických, kde na svých toulkách strávili přesně jeden měsíc. Nuže vydejme se tedy přes „velkou louži“ za krásami národních parků USA společně s našimi průvodci Evou a Ivanem Sovišovými.

Co vás vedlo k tomu, že jste si vybrali pro letošní léto právě tuto dovolenou?

Americké národní parky jsem si na podzim několikrát prohlížela v obrazech. Chtěla jsem je zařadit do soutěže středních škol. Fascinovaly mě největší stromy světa sekvoje, obrovské skalní masívy Yosemite, členitý kamenný les Bryce Canyonu, rozlehlý Grand Canyon, obrovské skalní mosty Arches, termální vápencové terasy, gejzíry a vo-

dopády v Yellowstone, indiánská skalní města puebla v Mesa Verde, ale také záhadnost Údolí smrti a jiné mimořádné přírodní skvosty amerického kontinentu. Vidět tak zajímavou přírodu na vlastní oči, to byl jeden krásný sen.

Před vánoci nám manželův bratr jednoduše zavolal: „*Jedu v létě na měsíc do Ameriky na národní parky USA.*“ Myslím, že jsme v tu chvíli překonali světový rekord v rozhodování o měsíční dovolené na jiném kontinentu. Během chvilky jsme si prohlédli webové stránky cestovní kanceláře. Program se téměř shodoval s mým snem o národních parcích. Navíc přidával i mnoho jiných atraktivních míst, jako je San Francisco, Las Vegas, Salt Lake, Jackson, Chicago, Niagarské vodopády. Byl koncipován jako expedice, s průvodcem, formou autoturistiky a pěší turistiky. Trasa vedla od západního až k východnímu pobřeží USA. Programem jsme byli tak nadšeni, že jsme se ještě ten večer přihlásili.

Zájezd tedy začínal až na západním pobřeží USA. Jak jste se přepravili až k Tichému oceánu?

Nejprve do Atlanty (stát Georgia)

Uprostřed léta jsme se konečně vydali na cestu. Po deseti hodinách letu jsme se ocitli na největším letišti světa, v Atlantě (tj. jihovýchod USA). Měli jsme asi hodinové zpoždění a na přestup do San Francisca nám zbývaly

už jen dvě hodiny času. Z výrazu našeho vedoucího bylo zřejmé, že je to prokletě málo. Čekaly nás totiž rozhovory s imigračními úředníky, vyzvednutí zavazadel, předání zavazadel k dalšímu letu a také my sami jsme se museli přesunout na jiný terminál. I přes tuto časovou tíseň jsme

že jsme úplně poslední. Ale nebyli. Ještě asi dvacet lidí z naší výpravy nám doslova běželo v patách. Orientační smysl jsme tehdy prokázali všichni. A to byl dobrý pocit z první souhry naší cestovní skupiny. Letadlo se okamžitě dalo do pohybu a tímto okamžikem začal jeden z mých

Věžná budova v San Francisku, každý den má jinou vlajku a úplně náhodou tam byla v den naší návštěvy česká vlajka

vnímali, s jakou lehkostí, profesionalitou a úsměvem si nás zaměstnanci tohoto obrovského letiště postupně předávali. Bohužel došlo k tomu, že se naše skupina, tj. třicet lidí, po obšírných rozhovorech s imigračními úředníky roztrhala na mnoho malých skupinek a jednotlivců. Každý byl najednou odkázán sám na sebe. Začal doslova závod s časem. Přesuny probíhaly několik pater pod zemí a podzemní dráhou. My jsme se k letadlu dostali s „jen“ dvacetiminutovým zpožděním. Jaká to byla úleva, že personál letadla na nás čeká a ještě k tomu s úsměvem - no to se těžko popisuje. Mysleli jsme,

nejkrásnějších cestovatelských zážitků, přelet do San Francisca.

Z Atlanty do San Francisca

Dalších šest hodin jsme se velmi příjemně vznášeli nad jižními státy USA, od východu až na západní pobřeží. Stále ještě vidím, jak země pod námi byla zalitá ostrým jižním sluncem, obloha téměř bez mráčků. I když jsem v letadle seděla vícekrát, nikdy jsem nebyla výhledem na krajinu tak fascinována. Byla jsem doslova u vytržení. Manžela jsem neustále budila a nutila ho k výhledům z okénka. První, co mě překvapilo, byly pravidelné geometrické obrazce na zemi.

Jedna z atrakcí - nejstrmější klesání klikaté ulice Crookedest street - projeli jsme ji několikrát

Jen čtverce a obdélníky ohraničovaly všechny stavební parcely, zahrady, pole i ranče. Žádné jiné útvary. Připomínalo to hranice většiny států USA. Při pohledu shora jako by tato krajina měla pevný systém, řád i úpravu. Za chvíli se pod námi objevila mohutná řeka Mississippi, která líně meandrovala v rovinatém zeleném prostoru. Tuto nádhernou zeleň poté a nadlouho vystřídala naprosto odlišná krajina. Nekonečná, úplně suchá a vyprahlá pustina. Země bez vody, bez řek, bez civilizace. Nekonečné stepi a pouště byly několikrát přerušovány překrásnými masívy Skalitých hor. Měla jsem pocit, že přelétáme nad měsíční krajinou, na jejímž povrchu se střídají barva bílá s černou, později žlutá s oranžovou a nakonec růžová s červenou. Vůbec mě v těchto chvílích nenapadlo, že se budu po této tajemné zemi v dalších týdnech pohybovat.

Ještě než si povíme o vašem programu a zážitcích, zajímá mě, jak jste měli zajištěny základní služby - dopravu, ubytování a stravování.

Doprava po USA

V San Franciscu, kde startoval náš měsíční program, jsme v půjčovně převzali šest osobních vozů. Všechny byly s automatickou převodovkou, jen dva pedály - brzda a plyn. Prostorné, pohodlné, klimatizované minivany se nám staly domovem pro celodenní přesuny. Řídit auto po americkém středozápadu je pro českého řidiče vskutku nevšední zážitek. Dlouhé úseky kvalitních dálnic, řídký provoz a přehledné dopravní značení. Všichni dodržují dopravní předpisy, jen málokdo překročí povolenou rychlost o víc než pět mil v hodině.

Nejstarší strom na zeměkouli

Křižovatky nejsou k našemu údivu osazeny žádným dopravním značením. Přednost má ten, kdo přijede dřív. Jsou místem, kde se řidiči na sebe usmívají, zdraví se, z každého vyzáruje naprostá pohoda. Jako by nikam nespěchali. Také při jízdě dodržují ještě větší než bezpečné vzdálenosti mezi sebou. Prostě jízdá v klidu a v pohodě.

Tuto cestovní pohodičku narušovali vlastně jen naši, čeští řidiči. My, svou po léta trénovanou agresivní jízdou, neuralostí a spěchem, dokážeme velmi rychle rozčeřit i poklidnou plynulost

Poslední úsek výstupu na Half Dome (2695 m. n. m.) je jen pro zdatné

Opuštěná osada z dob zlaté horečky - Bodie - město duchů

Jízda historickou tramvají v San Franciscu

relaxace a sbírání sil pro další dny. Ubytovací komplexy byly většinou doplněny o bazén a vířivku s termální vodou. Mě osobně však nejvíc potěšily obrovské vysoké a měkké postele. Nádherně se v nich odpočívalo. Ráno jsem vstávala jako rybička, žádný náznak rozlámání těla.

Stravování

Z důvodu nabitého poznávacího programu jsme stravování řešili tak trochu za pochodu. V průběhu dne jsme si kupovali svačiny, nápoje a teplé jídlo nejčastěji v nákupních centrech. Nebylo to vůbec jednoduché. Všude velký výběr zboží a všechno ve velkém balení. Problém byl třeba najít nesladký chleba mezi asi třiceti druhy chlebových výrobků. Nebo kupte si malý jogurt, když nejmenší váží téměř kilo. K tomu nezvyklé koření v polévkách, pečené maso skoro vždy na sladký způsob a jiná překvapení. No, zlatá česká kuchyně. Ale abychom vyzkoušeli i pravou americkou kuchyni, zašli jsme občas do restaurace. A tady musím přiznat, že kvalitním i chutným jídlem nás restaurace vždy potěšila. Poslední týden dovolené se nám všem stejně sbíhaly sliny na české vepřo-knedlo-zelo.

Můžeme se teď vrátit k poznávacímu programu? Která zajímavá místa jste navštívili, jaké zážitky jste si odnesli?

Celé čtyři týdny nám byly servírovány takové přírodní zázraky, že každý den jsme si mysleli, že už nic fantastičtějšího v programu být nemůže. Ale vždycky jsme se mylili. Každý nový den přinášel zase jiná velkolepá překvapení. (pokračování příště)

JiK o ve spolupráci s manželi Sovišovými

americké dopravy. Jeden z našich řidičů otestoval i akčnost americké dopravní policie na vlastní kůži. Jeho setkání s policií bylo prý velmi nepříjemné. Musíte zůstat v autě, nehýbat se, mít ruce na volantu a očekávat trest a obrovskou pokutu. Nakonec byl rád, že vyzáhl jen s domluvou.

Ubytování

Ubytování zajistila cestovní kancelář v hotelech, v motelech a v bungalovech. Dvoulůžkové pokoje s hygienickým příslušenstvím a s varným centrem se staly každý večer místem příjemné

Sport

Rýmařováci budoují v bězích do vrchu

Druhý říjnový víkend znamená pro běžce z celé republiky již tradiční závody v okolí Rýmařova. V sobotu 10. října se uskutečnil již XIV. ročník Běhu na Praděd, který je v letošním roce zařazen do Českého poháru v bězích do vrchu kategorie Super, tedy kategorie nejnáročnější. Na trati se startem na Hvězdě, čeká závodníky téměř desetikilometrový výběh na vrchol nejvyšší hory Moravy a také často nepřijemné chladné říjnové počasí.

Mezi 184 startujících se postavila i řada běžců z Rýmařova, Staré Vsi a okolí. A nevedli si vůbec špatně. Naopak. Tomáš Bednář se dokonce předvedl v nejlepší formě a Běh na Praděd vyhrál. Celkově 13. doběhl Štěpán Sedláček (10. v kategorii A), 24. Václav Sedláček (17. v kategorii A), 61. Lubomír Orság (9. v kate-

gorii juniorů), 71. Tomáš Neset (40. v kategorii A), 98. Aleš Křenek (53. v kategorii A), 140. Pavel Holub (68. v kategorii A), 153. Karel Stržínek (23. v kategorii B) a 164. Ivan Soviš (10. v kategorii D).

O den později, v neděli 11. října, startoval u Anenské huti ve Staré Vsi už klasický XXVI. ročník horského běhu Stará Ves - Alfrédka - Stará Ves. I tento běh je zařazen do Českého poháru v bězích do vrchu druhé kategorie a na jeho pořádání se podílí i sportovní oddíl CK Stará Ves. V sedmapadesátiletém startovním poli se objevila řada těch, kteří o den dříve absolvovali Běh na Praděd. Trať závodu, který měří 14 kilometrů, je svým profilem snad ještě náročnější, než ta pradědská. Její první polovina je prudké stoupání nad

Alfrédku. To je následováno nepřijemným, z pohledu závodníků téměř nekonečným sedmikilometrovým seběhem po kamenité lesní cestě.

A i v neděli bylo o rýmařovských a starovešských běžcích slyšet. Nejlépe si tentokrát vedl Štěpán Sedláček, který doběhl celkově čtvrtý a v kategorii A se umístil na druhém místě. Kousek za ním dokončil závod celkově sedmý Václav Sedláček, což pro něj znamenalo čtvrtou příčku v kategorii A. Na celkovém 22. místě finišoval Jan Kodl, který v kategorii juniorů také skončil těsně pod stupni vítězů na 4. místě. Kousek za ním pak byl 23. Lubomír Orság (5. v kategorii juniorů), 46. doběhl Karel Stržínek (5. v kategorii B) a 56. Ivan Soviš (5. v kategorii D).
Štěpán Sedláček

Rodeokros letos naposled

V sobotu 10. října se na pronajatém pozemku pod budovou firmy Styrotrade jel poslední z pěti rodeokrosových závodů letošního seriálu pod názvem Auto hvězdy Cup 2009 v kategorii Open bez rozdílu kubatury, z nichž se poslední čtyři započítávaly do celkového hodnocení celého seriálu. První zkušební závod se jel v červnu, další závody se uskutečnily 4. 7., 15. 8., 12. 9. a 10. 10. a každého závodu se zúčastnilo v průměru šestnáct jezdců. Trať měří 850 metrů a díky hlavnímu pořadateli Ladislavu Furišovi spolu s Miroslavem Šubou a Janem a Pavlem Skoumalovými byla trať velice kvalitně připravena. Poslední říjnový závod se jel na silně rozbahněném povrchu. „Překvapilo mě, že i přes nepříznivé počasí se jej zúčastnilo velké množství vozů a jezdci i značně blátivý terén bravurně zvládali,“ konstatoval hlavní rozhodčí závodů Jan Dohnal. Seriálu se zúčastnily také další dvě kategorie, Ženy a Mechanici. Záštítu

nad kategorií žen převzala firma Mobiss - výroba nábytku pana Mervy a Janíka. V kategorii Open si nejlépe v celkovém pořadí vedl Jan Martinček, druhý skončil Zdeněk Vilímek a třetí se umístil Jan Šulek. Mezi ženami si v celkovém pořadí vybojovala prvenství Lucie Martinčková, druhá skončila Hanka Skoumalová a třetí Katka Konečná. „V loňském roce se tyto závody jely v Ondřejově, ale poté, co pozemky přešly do privátních rukou, je tato trať pro nás nedostupná,“ doplnil rozhodčí Jan Dohnal a nastínil budoucnost tohoto mezi příznivci automobilového sportu velmi oblíbeného motoristického podniku. Zmínil rovněž, že se pro příští sezónu 2010 připravuje další seriál rodeokrosových závodů, který se pojede pod názvem Auto Hobby Cross 2010 a bude zahrnovat šest až sedm závodů, přičemž v nich budou dvě kategorie - divize I do 1400 cm³ a divize II nad 1400 m³ - a termíny budou včas prezentovány pro-

střednictvím médií a plakátů. Samostatnou kategorií bude závod žen, který nebude omezen předepsanou kubaturou. „Chtěl bych tímto velice poděkovat majiteli autobazaru Auto hvězdy Olomouc Josefu Trpišovskému, který celou sezónu sponzorsky zajišťoval. Poděkování patří také Janu Hudáčkovi, Antonínu Juráňovi, Petru Jazudkovi, Lence Stolárikové, Josefu Machalíčkovi a dále pořadatelům Jiřímu Rotrovi, Miroslavu Šubovi, Pavlu a Janu Skoumalovému, Ladislavu Furišovi, Šárce a Lence Furišovým a startérovi Josefu Kovačičovi,“ sdělil hlavní rozhodčí Jan Dohnal, který se významně podílel na celém seriálu Auto hvězdy Cup 2009 včetně vyhodnocování průběžných i celkových výsledků. Příznivci automobilového sportu návrat jakékoliv podobné akce velice vítají, včdy Rýmařov byl a v současnosti stále ještě je líhní úspěšných jezdců, ať již v automobilových, motokrosových nebo minikárových závodech. Vzpomeňme například na jména František Grulich, Luboš Skoumal, Roman Buček, kteří sedlali motokrosové stroje za sportovní klub Dukla, dále Jaroslav Janoš, bratři Luboš a Bedřich Rožňákoví, přičemž Bedřich do dnes závodí v kategorii veteránů. Z mladších jezdců jmenujme například Martina Skopala, který patřil ke špičkovým jezdcům Přeboru Moravy nebo Petra Kováče a další. V automobilových rallye závodech nesmíme zapomenout na Jardu Krečmera, v té době špičkového jezdce, který jezdil za velkou stáj Barum Rudý říjen

Otrokovic, dále na Libora Davida, který se tenkrát propracoval až na mistrovství republiky. Dále je třeba zmínit úspěšného jezdce Petra Poulíka, mistra republiky v rallye sprintu, nebo úspěšného závodníka do vrchu Josefa Šafaře. „Vzpomínám si, že jsme jednou s kolegyní Jarkou Ftáčkovou startovali Barum rallye ve Zlíně a přišel za námi sportovní komisař Jiří Holý z Rýmařova a vzápětí na to se na startu objevil další Rýmařovák Petr Poulík a motorističtí fandové z Rýmařova stáli pod startovní rampou,“ vzpomíná na slavnou motoristickou éru rýmařovských jezdců Honza Dohnal, který chce v této slavné tradici dále pokračovat prostřednictvím již zmíněného seriálu Auto Hobby Cross 2010. Tímto zve všechny nové zájemce o tento sport, aby jej v případě zájmu kontaktovali na telefonním čísle 605 075 606 nebo prostřednictvím emailové adresy dohnal.jan@email.cz.
JiK

Fota: Ivo Medek

PNEUSERVIS

FIRMY STANISLAV JUŘENA STANSPED

VÁM NABÍZÍ

MIMO JIŽ KLASICKY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB
I NOVĚ PLNĚNÍ A ČIŠTĚNÍ AUTOKLIMATIZACÍ

- Momentálně dále nabízí slevu
na skladové zásoby
osobních pneumatik
zn. Barum
ve výši 35 %
(platí do
vyprodání
zásob)

**Najdete nás na adrese:
třída Hrdinů 45, Rýmařov**

Provozní doba: Po - Pá 8⁰⁰ - 16⁰⁰

*V naléhavých situacích se lze na telefonu 774 950 041
dohodnout i jinak.*

Rozšíření služeb pro veřejnost

Od 1. 4. 2009 rozšiřujeme
nabídku služeb pro motoristy!

Nabízené služby:

- prodej motorových olejů
značky TEXACO
- výměna olejů
- rovnání poškozených litých
disků kol osobních automo-
bilů
- drobné karosářské opravy
- výměna tlumičů pérování
- výměna tlumičů výfuků
- výměna brzdových oblož-
ení, kotoučů
- výměna blatníků
- výměna svislých a kulových
čepů, ložisek kol, manžet
poloos
- výměna autoskel
- svářečské práce technologií
CO₂
- dobíjení a kontrola
autobaterií
- ostatní opravy po dohodě

Pracovní doba autoservisu:

pondělí - pátek 7 - 15 hodin

V případě nutnosti lze domluvit i individuálně

Příjem zakázek pro autoservis - tel.: 777 799 510

Pondělí - Pátek 7 - 17 hodin

**Na vaši návštěvu
se těší pracovníci naší firmy!**

STK
po-čt 7.00 - 17.00
pá 7.00 - 16.00

EMISE
po-čt 7.00 - 16.30
pá 7.00 - 15.30

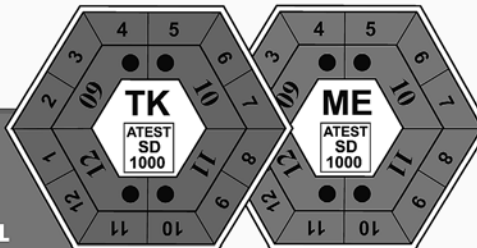
Krnovská 1020/16, Bruntál (bývalý areál KRAVOSTAV)
tel.: 554 717 100, fax: 554 716 815, e-mail: stkbruntal@tiscali.cz

KVALITA - RYCHLOST - SPOKOJENÝ ZÁKAZNÍK

**TECHNICKÁ KONTROLA
EVIDENČNÍ KONTROLA
MĚŘENÍ EMISÍ
PLNĚNÍ A OPRAVY KLIMATIZACÍ
SCHVALOVÁNÍ DOVEZENÝCH VOZIDEL**

**TEST TLUMIČŮ
ZDARMA
při STK**

SPINNING-G®

**Indoorové šlapání na kole
Sport a krása pod jednou střechou**

- shodíte kila
- zpevníte postavu
- získáte kondici
- najdete přátele

**Sestavíme vám jídelníček
pro redukční dietu přímo na vás.**

OTEVŘENO DENNĚ: 17.00-20.00

TEL. OBJEDNÁVKY: 774 249 929; 603 276 522

**FITNESS CENTRUM L+L
RÝMAŘOV EDROVICE, PALACKÉHO UL.**

VINÁRNA ŠAFÁŘ

od 1. října 2009

obnoven provoz vinárny
na třídě Hrdinů 27 v Rýmařově
s rozšířením velkého výběru zábavy:

- billiard - hrací skřín
- kulečník - hrací automaty
- pingpong - stolní fotbal

Cena piva:

Hanušovická 10° 14 Kč

Hanušovická 11° 17 Kč

Provozní doba:

Pondělí - neděle: 14 - 23 hodin

Možnost pořádání rodinných oslav
a svatebních hostin.

**HÝČKEJTE SVÉ NOHY - NOSÍ VÁS CELÝ ŽIVOT
NOVĚ OTEVŘENA PEDIKÚRA**

POLIKLINIKA (DŮM ZDRAVÍ) 3. PATRO

Nabízíme:

- pedikúru
- úpravu a lakování nehtů
- masáž chodidel
- reflexní masáž chodidel

PŘÍZNIVÉ CENY!

Renata Talíková, tel.: 724 992 525

JAK VYJDE

20/2009

Další číslo
**RÝMAŘOVSKÉHO
HORIZONTU**

bude v prodeji od
13. 11. 2009

Uzávěrka pro vydání
je ve čtvrtek 5. 11. 2009 do 12 hodin

Budeme očekávat vaše příspěvky!

Nabízíme pronájem
zrekonstruovaného
nebytového prostoru
v přízemí (24 m²)

za přijatelnou cenu
v centru města Rýmařova
(na náměstí).

Kontakt: 608 462 781

ÚKLIDOVÝ SERVIS

KANCELÁŘÍ, BYTOVÝCH DOMŮ A BYTŮ. ČIŠTĚNÍ KOBERCŮ...

tel.: 604 235 987

Neplat víc,
když nemusíš!

E-mail: boma01@seznam.cz

<http://boma.kvalitne.cz>

SPORTOVNÍ ZÁBAVNÉ CENTRUM

1. ročník

BOWLING

OPEN VICTORIE

turnaj dvojic **CUP 09"**

přihlášky
od 30.10. 2009
od 1.11. 2009
hry

1. ročník

SQUASH

OPEN VICTORIE

CUP 09" soutěž
jednotlivců

Srdečně Vás zveme ke hře v soutěžích o hodnotné ceny,
v jednotlivých kategoriích, více na [www](http://www.viktorierymarov.cz).

Info ☎ 554 230 331, 602 575 466

www.viktorierymarov.cz

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 22. 10. 2009. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případné úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz.
Vyšlo dne: 30. 10. 2009. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 5. 11. 2009. Další číslo vyjde 13. 11. 2009. **Grafická úprava novin a inzerce:** Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 15 Kč**

SIMPLY CLEVER

Škoda Fabia Combi VÍCE PROSTORU OD 204 900 Kč*

S vozem Fabia Combi získáte bohatou základní výbavu, např.: klimatizaci, centrální zamykání, ABS včetně MSR, 4 airbagy a další.

V akčním modelu Magic již od 234 800 Kč*, získáte navíc: dálkově ovládané centrální zamykání, elektrická okna, palubní počítač Maxi DOT, zatmavená okna SunSet, mlhovky, rádio a metalízu. K tomu výhodně litá kola 15" a střešní nosič jen za 6 000 Kč.

*na splátky od ŠkoFINu včetně **zimních kol zdarma.**

Navštivte nás co nejdříve, těšíme se na Vás.

ŠkoFIN

Objednejte si prodlouženou záruku ke svému vozu jako mimořádnou výbavu.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelu Fabia Combi: 4,1–7,5 l/100km, 109–180 g/km

Váš autorizovaný prodejce vozů Škoda:

Auto color Design s.r.o.
Opavská 69
795 01 Rýmařov

Tel.: 554 230 712
salon.rym@autocolordesign.cz
www.autocolordesign.cz

Vždy něco navíc - akční bonusy !!!

Záruka - nízké splátky !

Prodloužená záruka.

Výkup vozidel i v úvěru nebo leasingu.

Výkup za hotové - peníze ihned na ruku!

Nejvýhodnější splátkový prodej !

AUTO LAŠÁK

RÝMAŘOV

Těšíme se na Vás !

Po-Pá 8 - 17 hod.

So 8 - 12 hod.

Revoluční 26, 795 01 Rýmařov
autolasak@autolasak.eu

554 211 577

VYZKOUŠENÉ OJETÉ VOZY ŠKODA, VW, 1. MAJITEL, KOMPLETNÍ DOKUMENTACE, KOUPENO V ČR, SERVIS ZAJIŠTĚN

Š-Octavia II 2.0TDi
103 kW, r.v. 2005

1. majitel, servis. kniha
244.900,- Kč

Š-Octavia II 2.0TDi
103 kW, r.v. 2007

1. majitel, servis. kniha
254.900,- Kč

Š-Superb 2.0 TDi
103 kW, r.v. 2008

klima, 6kvalt
389.900,- Kč

Š-Octavia II RS, Combi
147 kW, r.v. 2006

servis. kniha, navigace
369.900,- Kč

Š-Octavia II 2.0 FSI, 4x4 Combi
110 kW, r.v. 2006

4x4
1. majitel, servis. kniha
274.900,- Kč

Š-Octavia 1.9TDi, Combi
77 kW, r.v. 2005

1. majitel, servis. kniha
244.900,- Kč

Š-Octavia II 1.9 TDi, Combi
77 kW, r.v. 2005

odpočet DPH
1. majitel, servis. kniha
234.900,- Kč

Š-Roomster 1.2
51 kW, r.v. 2008

najeto 15 tis. km
224.900,- Kč

VOZIDLA NA SPLÁTKY OD 0% AKONTACE

VW-Polo 1.2i Comfortline
40 kW, r.v. 2003

2x airbag, el. okna
129.900,- Kč

Renault Laguna 1.8 16V
88 kW, r.v. 2003

klima, xenon, Alu 16"
164.900,- Kč

Hyundai Tuscon V6, 4x4
129 kW, r.v. 2004

odpočet DPH
klima, servis
229.900,- Kč

Ford Galaxy 1.9 TDi
81 kW, r.v. 2000

klima, super stav
139.900,- Kč

Chevrolet Spark 0.8i
38 kW, r.v. 2008

1. majitel, servis. kniha
134.900,- Kč

Opel Agila 1.2 16V
55 kW, r.v. 2001

servis, airbag
79.900,- Kč

Peugeot 107 1.0
50 kW, r.v. 2007

1. majitel, najeto 15 tis. km
144.900,- Kč

Ford Focus II 1.6TDCi
66 kW, r.v. 2005

1. majitel, servis. kniha
179.900,- Kč

Peugeot 307 2.0HDi
66 kW, r.v. 2003

digi klima, al. kola
154.900,- Kč

Peugeot Partner 1.4
55 kW, r.v. 2006

+ DPH
klima, najeto 35 tis. km
166.900,- Kč

Mazda CX 7 2.3i
190 kW, r.v. 2007

klima, servis
459.900,- Kč

novinka

autoCREDIT JISTOTA
úvěr, který vás ochrání

GE Money Auto

Výhodné financování na počkání, od 0%.

Leasing & úvěr, pojištění

www.AutoLASAK.cz